

เอกสารคำสอน

ชุดวิชา 93458 การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเชิงธุรกิจ
(Flowering and Ornamental Plant Production Management)

หน่วยที่ 7 การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

อาจารย์ ดร. บุณฑริกา นันทา

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์ 02-504-8046-8
แฟกซ์ 02-503-357

สารบัญ

	หน้า
รายละเอียดชุดวิชา	ii
แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 7	3
แผนการสอนประจำหน่วยที่ 7	4
แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน	8
ตอนที่ 7.1 สถานการณ์ธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์	8
ตอนที่ 7.2 ลักษณะทั่วไปของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์	16
ตอนที่ 7.3 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้คลุมดินเพื่อการจัดภูมิทัศน์	23
ตอนที่ 7.4 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้พุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์	29
ตอนที่ 7.5 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์	33
แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 7	37
แบบประเมินตนเองหลังเรียน	40
เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 7	42
บรรณานุกรม	

ชุดวิชา 93458 การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเชิงธุรกิจ
(Flowering and Ornamental Plant Production Management)

คำอธิบายชุดวิชา

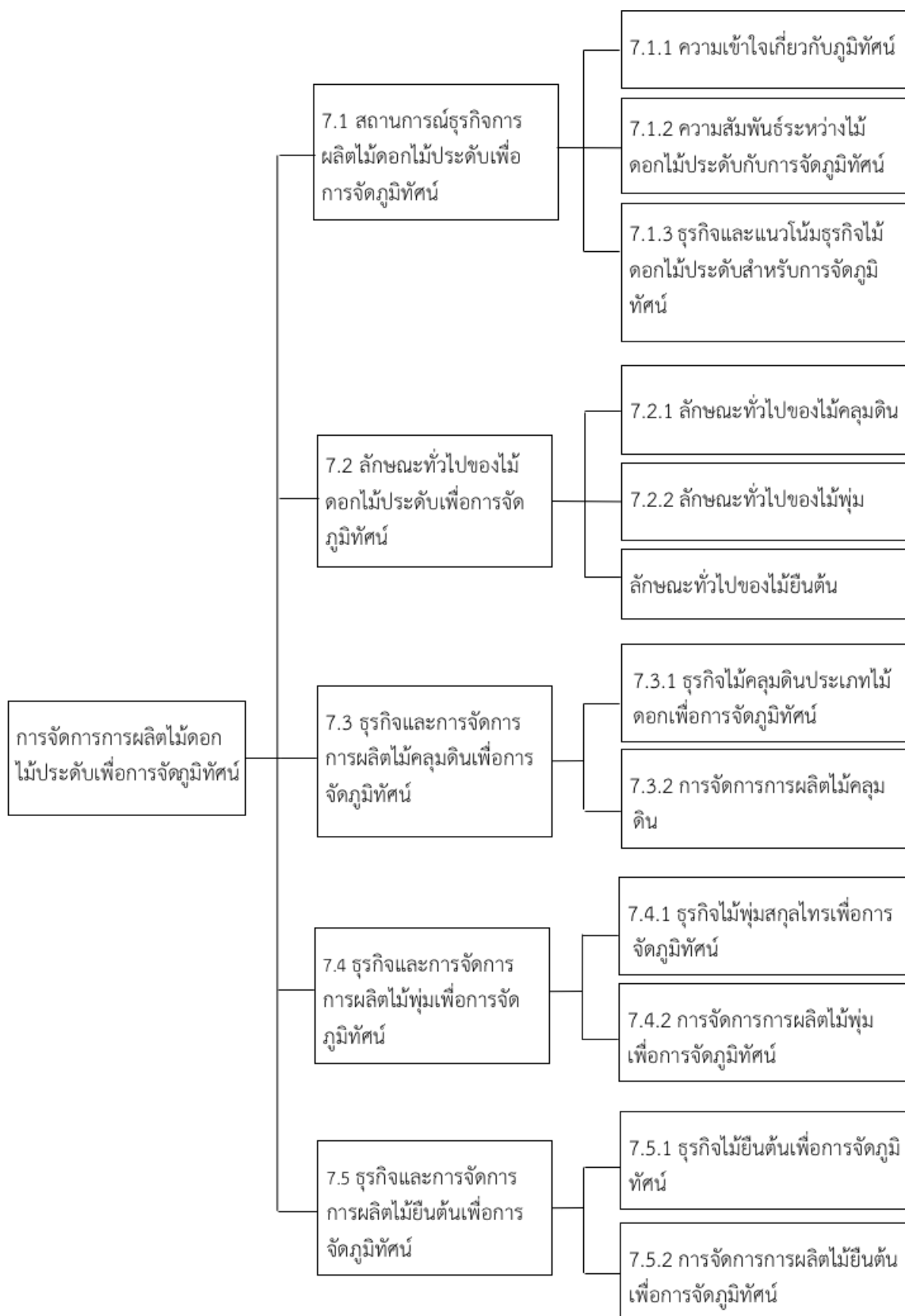
ประเภทของไม้ดอกไม้ประดับ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการผลิต การตลาดปัจจัยการผลิต การจัดการในกระบวนการผลิต และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การตัดสีนใจผลิต และการเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตไม้ดอกไม้ประดับที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการผลิต และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยให้สอดคล้องกับศักยภาพในการประกอบธุรกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการตัดสีนใจผลิตไม้ดอกไม้ประดับให้สอดคล้องกับศักยภาพและสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจ
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตไม้ดอกไม้ประดับอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการผลิตและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับแต่ละประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนผังแนวคิด

หน่วยที่ 7 การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แผนการสอนประจำหน่วยที่ 7

การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

ตอนที่

- 7.1 สถานการณ์ธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์
- 7.2 ลักษณะทั่วไปของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์
- 7.3 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้คลุมดินเพื่อการจัดภูมิทัศน์
- 7.4 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้พุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์
- 7.5 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวคิด

1. ภูมิทัศน์ หมายถึง สภาพภูมิประเทศ หรือผืนแผ่นดินที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า การจัดภูมิทัศน์มีมาตั้งแต่สมัยอียิปต์ และได้มีการพัฒนามาจนถึงในปัจจุบัน การจัดภูมิทัศน์สามารถสร้างความสุนทรีย์ให้กับมนุษย์ ปรับสมดุลให้กับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และช่วยในการรักษาพันธุกรรมพืชหายาก นอกจากนี้ธุรกิจภูมิทัศน์ยังมีแนวโน้มที่ดีขึ้นสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการอาชีพจัดภูมิทัศน์และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมหาศาล เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่มีหลายรูปแบบ อีกทั้งการทำธุรกิจในปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดการบริหารจัดการเข้ามาช่วยในการประกอบธุรกิจ
2. การจัดภูมิทัศน์เพื่อให้เกิดความสวยงามร่มรื่นเหมือนได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมักมีการนำพรรณไม้ดอกไม้ประดับเข้ามาช่วยในการตกแต่งงานภูมิทัศน์ให้สวยงาม พรรณไม้ดังกล่าวสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้น
3. ธุรกิจไม้คลุมดินสามารถแบ่งตามรูปแบบธุรกิจได้ 3 รูปแบบ และการจัดการธุรกิจไม้คลุมดินในปัจจุบันมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเชิงกลยุทธ์เข้ามาช่วยในการดำเนินธุรกิจอีกด้วย ส่วนด้านการผลิตผู้ผลิตเน้นการผลิตไม้คลุมดินที่มีคุณภาพให้กับลูกค้า โดยการผลิตทั้งที่เป็นกระถางและใส่ถุงพลาสติกดำ กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นนักจัดภูมิทัศน์และผู้ขายต้นไม้
4. ธุรกิจไม้พุ่มสกุลไทรสามารถแบ่งตามรูปแบบธุรกิจได้ 3 รูปแบบ โดยการจัดการธุรกิจมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเชิงกลยุทธ์เข้ามาช่วยในการดำเนินธุรกิจ การจัดการผลิตไทรพุ่มจะผลิตเป็นไม้พุ่มตุ้มส่งขายที่ตลาดสวนจตุจักรในวันพุธ-พฤหัสบดี และขายที่หน้าร้านของตนเอง
5. ธุรกิจไม้ยืนต้นสามารถแบ่งตามรูปแบบธุรกิจได้ 4 รูปแบบ การจัดการธุรกิจมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการการตลาดเชิงกลยุทธ์เข้ามาช่วยในการดำเนินธุรกิจ การผลิตไม้ยืนต้นมีเริ่มต้นการผลิตในแปลงผลิตเมื่อต้นไม้เจริญเติบโตแล้วจึงขุดแบบมีดินติดหรือหุ้มตุ้มปลานำไม้มาปักพื้นให้รากงอก ผลิตใบใหม่จนแข็งแรงระดับหนึ่งจึงจำหน่ายให้แก่ลูกค้า การดูแลบำรุงรักษาช่วงการปักพื้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาหน่วยที่ 7 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายสถานการณ์ธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้
2. อธิบายลักษณะของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้
3. อธิบายธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้คลุมดินเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้
4. อธิบายธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้พุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้
5. อธิบายธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 7
2. ศึกษาเอกสารการสอนตอนที่ 7.1-7.5
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายในเอกสารการสอนแต่ละตอน
4. ชมรายการวีซีดีประจำชุดวิชา
5. ฟังรายการวิทยุกระจายเสียง (ถ้ามี)
6. ชมรายการวิทยุโทรทัศน์ (ถ้ามี)
7. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 7

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. รายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์หรือวีซีดีประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. กิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. การสอนเสริม (ถ้ามี)

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ประเมินผลจากกิจกรรมและแนวตอบท้ายเรื่อง
3. ประเมินผลจากกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. ประเมินผลจากการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน
หน่วยที่ 7 ในแบบฝึกปฏิบัติ แล้วจึงศึกษาเอกสารการสอนต่อไป

แบบประเมินตนเองก่อนเรียน หน่วยที่ 7

เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์” ให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการจัดภูมิทัศน์
 - ก. ก่อให้เกิดความสวยงามของพื้นที่
 - ข. ช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
 - ค. ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวรวบรวมพรรณไม้
 - ง. ก่อให้เกิดอาชีพ
 - จ. ทำให้เกิดพรรณไม้ใหม่
2. เพราะเหตุใดการจัดร้านไม้ดอกไม้ประดับจึงมีการนำการจัดภูมิทัศน์เข้ามาเกี่ยวข้อง
 - ก. เพื่อความเป็นระเบียบและสวยงาม
 - ข. เพื่อให้สามารถขายสินค้าได้มากขึ้น
 - ค. เพื่อส่งเสริมการขาย
 - ง. เพื่อดึงดูดความสนใจ
 - จ. เพื่อความสะดวกในการเก็บร้าน
3. พรรณไม้ชนิดใดจัดเป็นพืชคลุมดิน
 - ก. เข็ม
 - ข. แสงจันทร์
 - ค. กาบหอยแครง
 - ง. ชบา
 - จ. ผกากรองต้น
4. ไม้พุ่มขนาดกลางมีความสูงเท่าใด
 - ก. 0.3-1 เมตร
 - ข. 1-2 เมตร
 - ค. 3-4.5 เมตร
 - ง. 4.5-6 เมตร
 - จ. 6-8 เมตร
5. ไม้ยืนต้นแตกต่างจากไม้พุ่มอย่างไร
 - ก. ความสูง
 - ข. ความกว้างทรงพุ่ม
 - ค. ไม้ยืนต้นไม้แตกกอ
 - ง. ไม้พุ่มแตกกอ

- จ. ถูกทุกข้อ
6. ผกากรองนิยมขยายพันธุ์ด้วยวิธีใด
- เพาะเมล็ด
 - ตอนกิ่ง
 - ปักชำ
 - ติดตา
 - ทาบกิ่ง
7. ร้านค้าจำหน่ายไทรโดยตรงมีลักษณะอย่างไร
- เจ้าของกิจการผลิตและขายไทรเอง
 - เจ้าของกิจการผลิตไทรและขายไทรโดยมีผู้มารับซื้อ
 - เจ้าของกิจการไม่มีแปลงผลิตไทรเป็นของตนเองแต่รับซื้อมาขายต่อ
 - เจ้าของกิจการเป็นนายหน้ารับซื้อไทรมาขาย
 - เจ้าของกิจการขายไทรให้กับลูกค้าโดยตรง
8. เจ้าของกิจการไทรพุ่มให้ความสำคัญเรื่องกลยุทธ์ด้านใดมาเป็นอันดับแรก
- คุณค่าการตลาด
 - กลยุทธ์การตลาด
 - อุบายการเอาชนะคู่แข่ง
 - การส่งเสริมการขาย
 - การเพิ่มมูลค่าสินค้า
9. ขั้นตอนแรกในการเตรียมพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นควรทำอย่างไร
- ทำคันดินป้องกันน้ำท่วม
 - แบ่งพื้นที่แปลง
 - ทำถนน
 - ปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ
 - วางแผนการปลูกพืช
10. การกำหนดราคาขายไม้ยืนต้นมีเกณฑ์อย่างไร
- ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง
 - ขนาดตุ่มดิน
 - ความสูงต้น
 - ความยากในการขุด
 - ชนิดและพันธุ์ของต้นไม้

แผนการสอนตอนที่ 7.1

สถานการณ์ธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 7.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 7.1.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิทัศน์
- 7.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างไม้ดอกไม้ประดับกับการจัดภูมิทัศน์
- 7.1.3 ธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับการจัดภูมิทัศน์

แนวคิด

1. การจัดภูมิทัศน์ หมายถึง อาชีพหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ การก่อสร้าง และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายนอกที่สัมพันธ์กับการอยู่อาศัยของมนุษย์ การจัดภูมิทัศน์ก่อให้เกิดความสวยงาม การใช้สอยและด้านอาชีพ เป็นต้น ลักษณะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์แบ่งได้เป็น 7 กลุ่มธุรกิจ ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความสัมพันธ์และเกื้อกูลกันและกัน
2. การจัดภูมิทัศน์กับไม้ดอกไม้ประดับมีความสัมพันธ์กันในฐานะเป็นวัสดุ เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ การปรับสมดุลระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม รักษาพันธุกรรมพืช และก่อให้เกิดรูปแบบในงานภูมิทัศน์
3. ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์จัดเป็นธุรกิจเกษตรประเภทหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันของ 2 ธุรกิจ คือ ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับกับธุรกิจภูมิทัศน์ โดยแนวโน้มของธุรกิจการจัดภูมิทัศน์ในอนาคตยังคงสามารถเจริญเติบโตได้ トラาบใดที่ประชากรมีการเพิ่มขึ้นและต้องการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ออกกำลังกาย

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 7.1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายของคำว่า “ภูมิทัศน์” ได้
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างไม้ดอกไม้ประดับกับการจัดภูมิทัศน์ได้
3. อธิบายธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับการจัดภูมิทัศน์ได้

สาระสำคัญและกิจกรรมตอนที่ 7.1

สถานการณ์ธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

สาระสำคัญ

เรามักได้ยินคำว่า สวน การจัดสวน หรือการตกแต่งสวน แต่ระยะหลังจะได้ยินคำใหม่ๆ เกิดขึ้น คือ คำว่า ภูมิทัศน์ และภูมิสถาปัตยกรรม แต่อย่างไรก็ตามคำว่า สวน หรือการจัดสวนก็ยังใช้กันอยู่ต่อท้ายชื่อสวน อาทิ สวนญี่ปุ่น สวนพฤกษศาสตร์ เพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ความหมายของคำ ตลอดจนถึงความเป็นมา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์

1. ความหมายของภูมิทัศน์ และคำที่เกี่ยวข้อง

ภูมิทัศน์ คือ ภาพของภูมิประเทศที่เห็นโดยรวมๆ แต่ถ้าเป็นงานภูมิทัศน์จะกินความหมายถึง การจัดตกแต่งบริเวณให้สวยงามร่มรื่นและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการจัดภูมิทัศน์ คือ อาชีพอาชีพหนึ่ง

ภูมิสถาปัตยกรรมเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบวางแผนการจัดการพื้นแผ่นดินเพื่อใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบอาชีพนี้ต้องผ่านการเรียนรู้อย่างเป็นระบบซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพนี้เรียกว่า ภูมิสถาปนิก

การจัดสวน หมายถึง การปลูกรวมถึงการดูแลบำรุง รักษาสวน ซึ่งกระทำโดยผู้มีความรู้ และความชำนาญเกี่ยวกับสวน เรียกว่า ผู้ดูแลรักษาสวน

2. การพัฒนาการการจัดภูมิทัศน์

พัฒนาการการจัดภูมิทัศน์ 2 ประเด็นหลักๆ คือ การพัฒนาการจัดภูมิทัศน์ในต่างประเทศ และการพัฒนาการจัดภูมิทัศน์ในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การพัฒนาการจัดภูมิทัศน์ในต่างประเทศ

การพัฒนาการจัดภูมิทัศน์เริ่มจากยุคโบราณชาวอียิปต์เมื่อราว 2,200 ปีก่อนคริสต์ศักราชมีปลูกไม้ดอกไม้ประดับจำพวกไม้ยืนต้น เช่น องุ่น และโอวี โดยบังคับให้พุ่มขึ้นชิดเพื่อเป็นร่มเงา สวนที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของชาวอียิปต์คือ **สวนลอยบาบิโลน** หลังจากนั้นหมดยุคโบราณแล้วจึงมาเป็น **ยุคกลาง** ซึ่งในยุคนี้มีการปลูกพืชสมุนไพร พืชผัก และไม้ผล เพื่อใช้บริโภค เป็นการจัดสวนแบบผสมผสาน สวนรูปแบบนี้ได้ถูกทำลายลงในศตวรรษที่ 16 เรียกยุคนี้ว่า “ยุคมืด” นอกจากนี้ในยุคการยังมีการจัดสวนที่สวนถูกรวมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของสิ่งก่อสร้างด้วย มีการจัดเหมือนห้องกลางแจ้ง ปลูกพันธุ์ไม้ใช้ทำเป็นรั้ว ปลูกต้นไม้ใหญ่ไว้เป็นร่มเงา และสิ่งสำคัญ คือ มีการรวมเอาสระน้ำ และน้ำพุไว้ในตรงกลางของสวนด้วย เมื่อสวนถูกทำลายจึงได้มีการฟื้นฟูการจัดสวนขึ้นจึงเรียกว่า **ยุคฟื้นฟู** เป็นยุคที่ยุโรปได้เปลี่ยนแปลงจากยุคมืดสู่ยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยศิลปะ และวิทยาศาสตร์ เป็นยุคที่มีความรุ่งเรืองมาก มีการนำเอาวัฒนธรรมเปอร์เซียมาเป็นองค์ประกอบสำคัญ การจัดไม้พุ่มให้เป็นลวดลายแล้วตัดควบคุมทรงทรงพุ่ม การจัดสวนลักษณะนี้จะพบมากในประเทศอิตาลี และประเทศฝรั่งเศส คือ การจัดสวนในพระราชวังแวร์ซาย นอกจากการจัดสวนแบบยุโรปแล้วก็ยังมี **ยุคการจัดสวนของชาวตะวันออก** ซึ่งพัฒนาขึ้นในประเทศจีน และประเทศญี่ปุ่น เอกลักษณ์คือ รูปทรงของต้นไม้เป็นตัวกำหนด

ผสมผสานกับแนวคิดของศาสนาพุทธ และการจำลองธรรมชาติมาลงไว้ในพื้นที่ และยุคสุดท้ายเป็นการจัดสวนแบบ **ยุคใหม่** ที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีการออกแบบสำหรับการสร้างงานภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ และได้มีการก่อตั้งสมาคมภูมิสถาปนิกอเมริกันขึ้น เน้นความแข็งแรงในด้านโครงสร้าง ประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย มีการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการจัด เช่น การสร้างหมอกไอน้ำ น้ำหมุน น้ำพุและอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งสถานีทดลองทางการเกษตรประจำรัฐขึ้นเพื่อทดสอบหาพันธุ์พืชสวนประดัดใหม่ ๆ ที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการจัดภูมิทัศน์

2.2 การพัฒนาการจัดภูมิทัศน์ของไทย แบ่งได้เป็น 3 ยุค คือ **ยุคแรก** ได้รับอิทธิพลรูปแบบการจัดมาจากตะวันตก โดยเฉพาะในพระราชวัง พระที่นั่ง และสถานที่ราชการสำคัญ ในรัชกาลที่ 5 เช่น สวนรอบพระที่นั่งอนันตสมาคม การจัดภูมิทัศน์แบบไทยมีการจัดตามวัด เช่น ไม้ตัด ต้นตะโกตัดเป็นรูปทรงต่าง ๆ ตามท่าฤๅษีตัดต้น จัดประกอบกับหินธรรมชาติ หรือปลูกไม้ตัดลงในกระถางสวยงามเพื่อตั้งประดับอาคาร จากนั้นการจัดสวนเริ่มได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศซึ่งเรียกได้ว่าเป็น **ยุคกลาง** ได้รับอิทธิพลจากญี่ปุ่น คือ จัดสวนแบบธรรมชาติ และนิยมนำมาจัดตามบ้านพัก การพัฒนาด้านการจัดภูมิทัศน์ของไทยไม่หยุดเรียงเท่านั้นแต่ยังได้มีการเปิดสอนเป็นหลักสูตรภูมิสถาปนิกซึ่งจัดอยู่ในการจัดสวน**ยุคใหม่** การจัดสวนยุคใหม่ได้รับอิทธิพลจากหลายแหล่ง รูปแบบการจัดภูมิทัศน์ถูกพัฒนาขึ้นเป็นอย่างมากหลังมีการเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อผลิตบัณฑิตเป็นภูมิสถาปนิกไปประกอบวิชาชีพขึ้นที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ประโยชน์ของการจัดภูมิทัศน์

การจัดภูมิทัศน์เป็นงานที่สร้างความสุขหรือให้กับผู้พบเห็นทำให้รู้สึกผ่อนคลาย นอกจากนี้ยังให้ความร่มรื่นให้กับบริเวณที่พักอาศัย นอกจากนี้การจัดสร้างงานภูมิทัศน์ยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาสภาพแวดล้อมคงอยู่ พื้นตัวดีขึ้นไม่เสื่อมสลายมากไปกว่าเดิม นอกจากนี้การจัดภูมิทัศน์ยังก่อให้เกิดอาชีพในหลายสายงานเนื่องจากการจัดภูมิทัศน์เป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาจึงจะประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ พืชสวน เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สังคม เป็นต้น จึงทำให้ผู้ประกอบอาชีพสวนมากสามารถสร้างงานได้อย่างหลากหลาย

4. ลักษณะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์

การจัดภูมิทัศน์มีความเกี่ยวข้องกับกับส่วนอื่นๆ หลายด้าน เนื่องจากไม่ได้ใช้เพียงต้นไม้อย่างเดียวในการจัดแต่อาจจะต้องมีการใช้อุปกรณ์อื่นๆ ที่เป็นโครงสร้างด้วย ดังนั้นลักษณะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานภูมิทัศน์แบ่งได้ ดังนี้

4.1 กลุ่มผู้ออกแบบ เน้นหนักไปทางการวางแผน และออกแบบเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าเพียงอย่างเดียว ธุรกิจที่เน้นการขายความคิด กลุ่มบุคคลที่ประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับธุรกิจนี้จะประกอบไปด้วย**ภูมิสถาปนิก** ทำงานเน้นหนักเกี่ยวกับการวางแผน และการออกแบบงานภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ **นักออกแบบภูมิทัศน์** งานออกแบบส่วนใหญ่จะเน้นขอบเขตงานที่เล็ก เช่น งานภูมิทัศน์บ้านพักอาศัย โรงแรม **ผู้รับเหมาก่อสร้างงานภูมิทัศน์** เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างงานภูมิทัศน์ เป็นผู้จัดสร้าง และผู้รับเหมา **ผู้ผลิต และจำหน่ายต้นไม้** เป็นผู้มีวิชาชีพ

เกี่ยวกับพืชสวนประดับ หรือมีประสบการณ์ในงาน มีทักษะในงานออกแบบสวนระดับหนึ่ง สามารถให้คำแนะนำกับลูกค้าที่มาปรึกษาได้

4.2 กลุ่มผู้ก่อสร้าง เน้นการจัด หรือก่อสร้างภูมิทัศน์เพียงอย่างเดียว หน้าที่หลัก คือ ทำงานจากแบบให้เป็นจริงตามแบบ ลักษณะผู้ก่อสร้างงานภูมิทัศน์แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ **ผู้รับเหมาทั่วไป** มีหน้าที่ดูแล และดำเนินการก่อสร้างงานทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นจนส่งมอบงาน **ผู้รับเหมางานเฉพาะพิเศษ** หรือผู้รับเหมาย่อย ในบางครั้งอาจมีงานภูมิทัศน์ลักษณะพิเศษเกิดขึ้น เช่น สระว่ายน้ำ บ่อเลี้ยงปลา งานระบบไฟฟ้า ซลประทาน หรืองานปลูกหญ้า ผู้รับเหมาทั่วไปอาจแบ่งงานเหล่านี้ให้แก่ผู้รับเหมาย่อยดำเนินการแทน

4.3 กลุ่มผู้รับออกแบบ และรับจัดสร้าง เป็นธุรกิจที่รับงานภูมิทัศน์ 2 อย่างพร้อมกัน ธุรกิจแบบนี้เป็นที่นิยม และแพร่หลาย ทำหน้าที่รับออกแบบพร้อมกับรับงานจัดสร้าง

4.4 กลุ่มผู้ดูแลรักษา เป็นธุรกิจดูแลผลงานภูมิทัศน์หลังจากงานก่อสร้างภูมิทัศน์สิ้นสุดลงแล้ว และเค้าโครงของงานเริ่มเปลี่ยนแปลง ขอบเขตของธุรกิจจะเกี่ยวข้องกับงานซ่อมบำรุง และงานดูแลรักษา

4.5 กลุ่มผู้ผลิต และผู้จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ เป็นธุรกิจที่มีทั้งทำหน้าที่ผลิตอย่างเดียวแล้วขายให้ลูกค้านำไปจำหน่าย ทั้งผลิต และจำหน่าย ในธุรกิจภูมิทัศน์แบ่งผู้ผลิต และจำหน่ายวัสดุ

4.6 กลุ่มผู้ทำธุรกิจภูมิทัศน์แบบครบวงจร ธุรกิจแบบครบวงจร คือ ทำธุรกิจครอบคลุมงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์ทุกด้าน

4.7 กลุ่มที่ปรึกษา โดยมากธุรกิจลักษณะนี้จะดำเนินการโดยภูมิสถาปนิกเพราะ ภูมิสถาปนิกเป็นได้ทั้งที่ปรึกษา และผู้ใช้ที่ปรึกษา การเป็นที่ปรึกษาจะให้คำปรึกษาในข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการปรึกษา หรือลูกค้า โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างภูมิทัศน์

5. ความสัมพันธ์ระหว่างไม้ดอกไม้ประดับกับการจัดภูมิทัศน์

ไม้ดอกไม้ประดับและงานภูมิทัศน์มีความสัมพันธ์กันเกี่ยวพันกันและกันในหลายมิติ ในด้านการใช้ประโยชน์ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับมีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นวัสดุ คือ เป็นวัสดุที่ได้มาจากพืชพรรณต้องมีการดูแลรักษาตลอดเวลา เป็นองค์ประกอบในการออกแบบโดยการใช้ประโยชน์จากไม้ดอกไม้ประดับให้เหมาะสมก็จะทำให้ผลงานที่ออกมามีความสวยงามและสมบูรณ์ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและมีความเป็นธรรมชาติ เนื่องจากเป็นตัวแทนของธรรมชาติที่มีชีวิต

6. ความสัมพันธ์ต่อการปรับความสมดุลระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

ผลงานการสร้างภูมิทัศน์ที่สมบูรณ์ ผลงานนั้นจะต้องมีคุณค่าต่อการปรับสมดุลในระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในบริเวณให้เกิดขึ้นได้ องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยในการปรับสิ่งดังกล่าว คือ พืชพรรณซึ่งมีส่วนช่วยการปรับสมดุลของระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมในแง่ของการถ่ายทอดพลังงานซึ่งต้นไม้ไม่สามารถสร้างอาหารได้ด้วยการสังเคราะห์แสงอีกทั้งยังทำให้เกิดการหมุนเวียนของธาตุอาหารเมื่อไม้ดอกไม้ประดับตายลงก็จะถูกย่อยสลายกลับสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยในการลดมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลดมลพิษทางอากาศไม้ดอกไม้ประดับเปรียบเสมือนโรงงานฟอกอากาศเสียให้เป็นอากาศดีเนื่องจากมีการดูดคาร์บอนไดออกไซด์และคายก๊าซออกซิเจนทำให้เกิดการหมุนเวียนอากาศบริเวณนั้น ลดมลพิษทางแสงโดยการ

ให้ร่มเงา **ลดมลพิษทางเสียง** ไม้ดอกไม้ประดับสามารถดูดซับความดังของเสียงด้วยใบ กิ่งก้าน และลำต้น **ลดมลพิษทางน้ำ** พรรณพืชหลายชนิดสามารถลดมลพิษทางน้ำได้โดยอ้อมคือ ลดสี กลิ่น เช่น ต้นลำพู ลำแพน โหมก กก บัว และยังช่วยลดมลพิษทางสายตา ในการปิดบังกิ่งไม้สายงามต่าง ๆ เช่น กองชยะ ป้ายเสาไฟฟ้า เป็นต้น

7. การรักษาพันธุ์กรรมพืช

งานภูมิทัศน์เป็นแหล่งรวบรวมรักษาพันธุ์กรรมพืชที่สำคัญไม่ให้สูญหายไป และพรรณไม้หายากหลายชนิดที่นำมาใช้จัดในงานภูมิทัศน์ ได้แก่ ต้นเกด จันทร์กระพ้อ อิน-จัน แก้วมุกดาป่า จำปีหลวง มณฑาดอย คำมอกหลวง พะยอมแดง สารภีน้ำ เป็นต้น

8. รูปแบบในงานภูมิทัศน์

ไม้ดอกไม้ประดับเมื่อนำมาจัดสามารถกำหนดรูปแบบของงานภูมิทัศน์ได้ ทั้งนี้เพราะไม้ดอกไม้ประดับมีรูปลักษณะเฉพาะ ในการจัดรูปแบบงานภูมิทัศน์จึงสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ รูปแบบทั่วไป และรูปแบบลักษณะพิเศษ ซึ่ง**รูปแบบทั่วไป**ของงานภูมิทัศน์ แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ซึ่งมีรากมาจากแหล่งอารยธรรมดั้งเดิม คือ จีนยึดหลักตามธรรมชาติและเมโสโปเตเมียหรือเปอร์เซียยึดรูปลักษณ์ ซึ่งแหล่งอารยธรรมทั้งสองมีวิวัฒนาการแยกห่างจากกันอย่างอิสระมานานนับเวลาเป็นพันปีแล้ว **สวนรูปแบบลักษณะพิเศษ** ซึ่งมีหลากหลาย เป็นรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของการจัด โดยยึดชนิดของกลุ่มพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่นำมาจัดเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น สวนทะเลทราย สวนกุหลาบ สวนป่าดิบชื้น สวนสมุนไพร และสวนกระบองเพชร เป็นต้น

9. ธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับการจัดภูมิทัศน์

ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์เป็นธุรกิจเกษตรประเภทหนึ่ง ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงเกี่ยวกันของ 2 ลักษณะธุรกิจ คือ ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ กับธุรกิจภูมิทัศน์ ไม้ดอกไม้ประดับเองมีลักษณะเด่นเฉพาะในตัวเองที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ตัวเองได้โดยการตัดแต่ง การตัด การทำให้แคระ เป็นต้น กล่าวได้ว่า ไม้ดอกไม้ประดับเปรียบเสมือนเป็น**พืชอุตสาหกรรมในตัวเอง**ที่เพิ่มมูลค่าโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปรรูป

9.1 ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์ในปัจจุบัน

ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับที่พบในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นธุรกิจเพื่อป้อนงานภูมิทัศน์เป็นหลักซึ่งมีรูปแบบของธุรกิจมี 5 รูปแบบ ดังนี้ ผู้ประกอบการเดี่ยวหรือคนเดียว ห้างหุ้นส่วน บริษัท รูปแบบสหกรณ์ การจัดหาหรือคนกลาง

9.2 ลักษณะการตลาดของธุรกิจ มี 2 ลักษณะคือ **ตลาดเคลื่อนที่** ได้แก่ ตลาดที่ไม่มีตำแหน่งและแหล่งขายแน่นอน เป็นธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับเร่ขายตามตลาดท้ายรถ รถมอเตอร์ หรือตลาดที่มีตำแหน่ง และแหล่งขายแน่นอน แต่มีการเปิดขายเป็นวัน เวลา ตามหน่วยงานกำหนด หรือ ตามการจัดงานสำคัญ เช่น ตลาดไม้ดอกไม้ประดับที่สวนจตุจักร และ**ตลาดคงที่** คือ ตลาดที่มีสถานที่ประกอบธุรกิจชัดเจนมีทั้งขนาดใหญ่

ขนาดเล็ก พบมากทั่วไปทั้งเมืองใหญ่ เมืองเล็ก ชานเมือง ริมหาดและชนบท เป็นตลาดเปิดและเปิดขายเกือบทุกวัน เป็นรูปแบบธุรกิจค่อนข้างชัดเจนและขยายตัวมากในปัจจุบัน มีทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

9.3 ลักษณะการขาย มี 2 ลักษณะ คือ **การขายปลีก** การขายปลีกหรือการค้าปลีก คือ กิจการจำหน่ายสินค้าหรือบริการไปยังผู้บริโภคสุดท้าย และ**การขายส่ง** เป็นธุรกิจเกี่ยวกับการค้าส่ง คือ ธุรกิจการค้าขายสินค้าหรือบริการเพื่อให้ผู้ซื้อ ซื้อสินค้านำไปจำหน่ายต่อมีการซื้อขายเป็นจำนวนมาก

10. แนวโน้มการจัดการธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์ในอนาคต

ตัวชี้วัดแนวโน้มที่สำคัญของการจัดการธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์ คือ ภาวะเศรษฐกิจของโลกและของประเทศ และนโยบายการรณรงค์การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนและสภาพแวดล้อมซึ่งทั้ง 2 ตัวชี้วัดนี้จะเป็นตัวบ่งบอกที่สำคัญในการเพิ่มหรือลดหรือการพัฒนาธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ ถ้างานภูมิทัศน์มีการขยายตัวมากขึ้นก็จะส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มขึ้นของธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ เพราะทั้ง 2 ส่วนงานมีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน แต่อย่างไรก็ตามธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์ในอนาคตยังเติบโตได้อย่างดี เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ต้องการแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ เพื่อพอกอากาศให้เป็นอากาศดีมากขึ้น และการแข่งขันทางธุรกิจก็จะเพิ่มขึ้น อีกทั้งรูปแบบของธุรกิจก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นระบบมากและมีมาตรฐานมากขึ้นเพราะผู้ประกอบการมีความรู้จะมาทดแทน การบริหารจัดการจะถูกนำไปเป็นแนวคิด แนวปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจและการตลาด ลักษณะการบริหารจัดการที่ถูกนำมาใช้ คือ **มีการวางแผนเกี่ยวกับธุรกิจ** เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติกิจกรรมในการลงทุน ประกอบการธุรกิจโดยรวม แผนธุรกิจจะมีความสำคัญและความต่อเนื่อง เพราะแผนธุรกิจจะเป็นแผนที่ช่วยหาคำตอบในเรื่องหลายเรื่องอาทิ ธุรกิจจะผลิตสินค้าหรือบริการอะไร งบประมาณมากเท่าไร ใช้กำลังคนเท่าไร และผลกำไรเกิดในรูปแบบใดบ้าง และ **แนวคิดบริหารการตลาด** แนวคิดบริหารการตลาดเพื่อให้ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับเกิดความมั่นคงปลอดภัยและยั่งยืน

หลังจากอ่านสาระสำคัญของตอนที่ 7.1 นี้แล้ว โปรดศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระในเอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 7 ตอนที่ 7.1 และประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดไว้ท้ายเอกสารการสอนชุดวิชาแต่ละเรื่องในตอนี่ 7.1

กิจกรรมที่ 7.1.1

จงบอกธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานภูมิทัศน์มาพอสังเขป

กิจกรรมที่ 7.1.2

จงอธิบายความสัมพันธ์ของไม้ดอกไม้ประดับกับรูปแบบของงานภูมิทัศน์มาพอสังเขป

กิจกรรมที่ 7.1.3

1. ธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับสำหรับงานภูมิทัศน์ในปัจจุบันมีกี่รูปแบบ
2. แนวโน้มอนาคตธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับมีการนำแนวคิดทางการบริหารจัดการมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ แนวคิดดังกล่าวคืออะไร

หลังจากประกอบกิจกรรม 7.1.1-7.1.3 แล้ว โปรดตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบที่กำหนดไว้ท้ายหน่วยที่ 7 ในคู่มือการศึกษาเล่มนี้

แผนการสอนตอนที่ 7.2

ลักษณะทั่วไปของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 7.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

7.2.1 ลักษณะทั่วไปของไม้คลุมดิน

7.2.2 ลักษณะทั่วไปของไม้พุ่ม

7.2.3 ลักษณะทั่วไปของไม้ยืนต้น

แนวคิด

1. ไม้คลุมดิน หมายถึง พืชที่มีขนาดเล็ก มีทรงพุ่มเตี้ยและแผ่ขยายด้านข้าง ความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 0.15-0.30 เมตร ไม้คลุมดินที่ใช้ในงานภูมิทัศน์สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ แบ่งตามการเจริญเติบโต และแบ่งตามสิ่งแวดล้อมที่เจริญเติบโต ไม้คลุมดินในงานภูมิทัศน์ส่วนใหญ่มักนำมาใช้ในการกำหนดขอบเขตพื้นที่ ทดแทนสนามหญ้า ให้สีสันทับพื้นที่
2. ไม้พุ่ม หมายถึง พืชที่มีเนื้อไม้ มีความสูงเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่อยู่ระหว่าง 3.0-4.5 เมตร มีการแตกลำต้นจากดินให้เห็นเหมือนปลุกต้นไม้ไผ่หลายต้น ไม้พุ่มในงานภูมิทัศน์สามารถแบ่งได้โดยใช้ขนาดของต้นเป็นเกณฑ์ ได้ 3 ขนาด ดังนี้ ไม้พุ่มสูง ไม้พุ่มกลาง และไม้พุ่มเตี้ย ในการจัดภูมิทัศน์มักใช้ไม้พุ่มเพื่อเป็นผนังหรือรั้วบังสายตา หรือแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ จัดเชื่อมโยงระหว่างไม้ขนาดต่าง
3. ไม้ยืนต้น หมายถึง พืชที่มีลำต้นตั้งตรงมีลำต้นเดี่ยว ไม่มีการแตกกอจากโคนต้น มีความสูงของต้นเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่อยู่ระหว่าง 4.5-12 เมตร หรือมีความสูงมากกว่า 12 เมตร แบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ แบ่งตามขนาด แบ่งตามรูปร่าง และแบ่งตามการผลัดใบ ในการจัดภูมิทัศน์มักนำไม้ยืนต้นมาใช้ประโยชน์ในการให้ร่มเงา และบังลม เป็นต้น

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 7.2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายลักษณะทั่วไปของไม้คลุมดินได้
2. อธิบายลักษณะทั่วไปของไม้พุ่มได้
3. อธิบายลักษณะทั่วไปของไม้ยืนต้นได้

สาระสำคัญและกิจกรรมตอนที่ 7.2

ลักษณะทั่วไปของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

สาระสำคัญ

พรรณไม้ที่นำมาใช้ในการจัดภูมิทัศน์มีหลายชนิดสามารถแบ่งเป็นกลุ่มกว้างๆ ตามการใช้งานด้านภูมิทัศน์ได้ 3 กลุ่ม โดยใช้ความสูงของต้นไม้เป็นเกณฑ์ คือ ไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้น

พืชคลุมดิน หมายถึง พืชที่มีขนาดเล็กมีทรงพุ่มเตี้ยและแผ่ด้านข้างความสูงต้นอยู่ระหว่าง 0.15-0.30 เมตร

1. ลักษณะของพืชคลุมดินที่ใช้ในงานภูมิทัศน์

1.1 ไม้คลุมดินแบ่งตามลักษณะการเจริญเติบโต สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ

1.1.1 ไม้คลุมดินที่มีทรงพุ่มเตี้ยหรือเจริญเติบโตด้านข้าง เป็นไม้คลุมดินที่มีการแตกทรงพุ่มขยายไปด้านข้าง เช่น ดาดตะกั่ว สนเลื้อย หีบไม้งาม และเงินไหลมา เป็นต้น

1.1.2 ไม้คลุมดินโตเร็ว เป็นไม้คลุมดินที่มีการเจริญเติบโตเร็ว เช่น กระดุมทองเลื้อย ผักโขมแดง พลุต่าง และกาบหอยแครง เป็นต้น

1.1.3 ไม้คลุมดินที่มีทรงพุ่มแน่น เป็นไม้คลุมดินที่มีการเจริญเติบโตของราก ทรงพุ่ม และใบแน่น เช่น แววมยุรา ชุ่มกระต่าย ฤๅษีผสม ผักเป็ด และหลิวใต้หวัน เป็นต้น

1.1.4 ไม้คลุมดินที่ไม่มีเนื้อไม้ และมีเนื้อไม้ ไม้คลุมดินที่มีเนื้อไม้ คือ ไม้คลุมดินที่มีเนื้อไม้แข็ง เช่น ผกากรองเลื้อย สนเลื้อย หลิวเลื้อย เป็นต้น ส่วนไม้คลุมดินที่ไม่มีเนื้อไม้ คือ ไม้ที่มีเนื้อไม้อ่อน และอวบน้ำเล็กน้อย เช่น แพร่เซียงไฮ้ แววมยุรา และบุษบาฮาวาย เป็นต้น

1.2 ไม้คลุมดินแบ่งตามสิ่งแวดล้อมการเจริญเติบโต สามารถแบ่งได้ 6 ประเภท คือ

1.2.1 ไม้คลุมดินที่ปลูกในที่ร่มจัด เป็นไม้คลุมดินที่ปลูกในที่ร่มจัด หรือมีแสงแดดน้อยได้ เช่น เฟิน มะเดही ราซินีหินอ่อน และพลูทอง

1.2.2 ไม้คลุมดินที่ปลูกในที่ดินไม่ตี เป็นไม้คลุมดินที่ปลูกในพื้นที่ที่มีความแห้งแล้งได้ดี เช่น ลิ้นมังกร แคคตัส หนวดปลาตกคะ

1.2.3 ไม้คลุมดินที่ปลูกในพื้นที่ร้อนและแห้งแล้ง เป็นไม้คลุมดินที่สามารถเจริญเติบโตในสภาพที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้งได้ เช่น ลิ้นมังกร แคคตัส กุหลาบหิน

1.2.4 ไม้คลุมดินที่ปลูกในพื้นที่ลาดชัน เป็นไม้คลุมดินที่ปลูกในพื้นที่ที่มีความลาดชัน กระดุมทองเลื้อย สนเลื้อย

1.2.5 ไม้คลุมดินที่มีรากแน่น เป็นไม้คลุมดินมีระบบรากสานกันแน่น เช่น ถั่วบราซิล หนวดปลาตกคะ

1.2.6 ไม้คลุมดินที่ปลูกตามผนัง เป็นไม้คลุมดินที่ให้ปลูกตามผนังดิน เพื่อให้กิ่งหรือใบห้อยย้อยลงมาตามผนังหิน เช่น พลุต่าง เฟิน

1.3 การนำไม้คลุมดินไปใช้ประโยชน์ในงานภูมิทัศน์ สามารถนำมาใช้ได้หลายแบบ คือ

- 1.3.1 ใช้กำหนดขอบเขตของพื้นที่ซึ่งเปรียบเสมือนเขตแดนกับพื้นที่ เช่น ผักเปิดแดง
- 1.3.2 ใช้เป็นไม้ทดแทนสนามหญ้าในพื้นที่วิกฤต หรือพื้นที่ที่มีปัญหา เช่น ในพื้นที่รุ่ม เช่น เพิน พลุต่าง พื้นที่ลาดชัน เช่น สนเลื้อย กระจุดมทองเลื้อย
- 1.3.3 ใช้ป้องกันการพังทลายของดิน เช่น ถั่วบลาซิล หนวดปลาตุกแคระ
- 1.3.4 ให้สีสัมผัสที่แตกต่างในพื้นที่ เช่น กาบหอยแครง ผักเปิดแดง ดาดตะกั่ว

2. ลักษณะทั่วไปของไม้พุ่ม

ไม้พุ่มจัดเป็นพรรณไม้ที่มีการนำมาใช้ในการจัดภูมิทัศน์มากที่สุด เนื่องจากไม้พุ่มเป็นพรรณไม้ที่มีความหลากหลายมีทั้งไม้พุ่มสูง ไม้พุ่มเตี้ย ไม้พุ่มมีดอกที่ให้สีสันสวยงาม

ไม้พุ่ม หมายถึง พืชที่มีเนื้อไม้ มีความสูงเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่อยู่ระหว่าง 3.0-4.5 เมตร มีการแตก ลำต้นจากดินให้เห็นเหมือนปลุกต้นไม้วัวหลายต้น

2.1 ลักษณะของไม้พุ่มที่ใช้ในงานภูมิทัศน์

ไม้พุ่มเป็นพืชที่มีลักษณะใกล้เคียงกับไม้ยืนต้นแต่มีความแตกต่างกันที่ขนาดของต้น และการแตกกอ โดยไม้พุ่มจะมีการแตกลำต้นขึ้นจากพื้นดิน ซึ่ง Booth K. (1990; 87-91) ได้แบ่งไม้พุ่มตามขนาด ได้ 3 ขนาด คือ

2.2.1 ไม้พุ่มสูง มีความสูงระหว่าง 3-4.5 เมตร มีทรงพุ่มแน่น ตัวอย่างไม้พุ่มสูง เช่น แก้ว โมก และรำเพย

2.2.2 ไม้พุ่มกลาง มีความสูงระหว่าง 1-2 เมตร เป็นไม้ที่มีลักษณะทรงพุ่มแน่น มีสีสัมผัสหลากหลาย ตัวอย่างไม้พุ่มกลาง เช่น กุหลาบ ขบา ขวนชม และมะลิ

2.2.3 ไม้พุ่มเตี้ย มีความสูงอยู่ระหว่าง 0.30-1 เมตร มีทรงพุ่มแน่น มีทั้งไม้พุ่มใบ และไม้พุ่มดอก ตัวอย่างไม้พุ่มเตี้ย เช่น ขบาหนู เข็ม พุดซ้อนแคระ และชากกเกียน

2.2 การนำไม้พุ่มไปใช้ประโยชน์ สมจิต โยธะคง (2541) ได้กล่าวถึงการนำไม้พุ่มมาประยุกต์ใช้ในงานภูมิทัศน์ ดังนี้

2.2.1 หน้าทีการนำไปใช้

ไม้พุ่มสูง เป็นไม้ที่นิยมนำมาปลูกเพื่อใช้เป็นผนัง หรือรั้วสูงเพื่อบังสายตา การสร้างพื้นที่อิสระ สร้างมุมมองในงานภูมิทัศน์ สามารถใช้เป็นจุดเด่นในกลุ่มไม้พุ่มเตี้ย ไม้คลุมดิน ปลูกเป็นกลุ่มใหญ่ระหว่างไม้ระดับสูง เพื่อไล่ระดับความสูง สร้างกลุ่มป่าให้ร่มเงา เป็นไม้ประธานในสวนหย่อม ส่วนไม้พุ่มกลาง เป็นไม้ที่นิยมนำมาปลูกออกแบบจัดเป็นรั้วต้นไม้ ไม่ควบคุมทรง สร้างมุมมองระดับสายตาซึ่งเป็นส่วนประกอบระหว่างไม้พุ่มสูงไม้ต้นเล็กและไม้พุ่มเตี้ย สามารถนำมาใช้เป็นต้นเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อแสดงขอบเขต เพื่อบังสายตา ไม้พุ่มเตี้ย เป็นไม้ที่นิยมใช้ออกแบบเพื่อแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ จัดเชื่อมระหว่างไม้ขนาดต่าง ๆ ให้เกิดความแตกต่างระหว่างไม้ขนาดแตกต่างกัน สามารถปลูกเป็นต้นเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มใหญ่ นิยมปลูกริมทางเดินและกำแพง ใช้เป็นแนวกำหนดเส้นทางเดินในสวน

2.3 การจัดไม้พุ่มในงานภูมิทัศน์

การใช้งานไม้พุ่มในงานภูมิทัศน์ได้หลายรูปแบบทั้งการจัดเป็นต้นเดี่ยวโดด ๆ ซึ่งไม้พุ่มที่นำมาใช้จัดนั้นจะต้องมีรูปทรงดี และสวยงาม จัดเป็นกลุ่มเลียนแบบธรรมชาติให้ความรู้สึกเหมือนป่า และจัดเป็นมวลแน่นสำหรับปลูกเป็นรั้วโดยมีการตัดแต่งกิ่ง หรือตัดแต่งเป็นรูปทรงล้อเลียนก้อนหิน ภูเขา

3. ลักษณะทั่วไปของไม้ยืนต้น

ไม้ยืนต้น หมายถึง พืชที่มีลำต้นตั้งตรงมีลำต้นเดี่ยว ไม่มีการแตกกอจากโคนต้น มีความสูงของต้นอยู่ระหว่าง 4.5-12 เมตร หรือมีความสูงมากกว่า 12 เมตร

3.1 โครงสร้างของไม้ยืนต้น ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่

3.1.1 กิ่งยอด คือ กิ่งที่อยู่บนสุดของต้นไม้ เป็นกิ่งที่ให้ความรู้สึกสง่างาม ไม่ควรตัดแต่งเพราะจะทำให้ต้นไม้มีรูปทรงเปลี่ยนไป

3.1.2 ลำต้น คือ แกนของพืชทำหน้าที่ชูกิ่งก้าน ใบ ของต้นพืช เป็นทางผ่านของน้ำ และแร่ธาตุ

3.1.3 กิ่งข้าง คือ กิ่งที่เจริญเติบโตจากด้านข้างของลำต้น ทำให้เกิดทรงพุ่มของไม้ยืนต้น ทั้งทรงพุ่มกว้าง ทรงพุ่มแคบ เนื่องจากกิ่งข้างจะเจริญไปเป็นกิ่งแขนง และกิ่งแขนงจะพัฒนาต่อไปเป็นใบ

3.1.4 กิ่งกระโดงที่แตกจากกิ่งข้าง คือ กิ่งที่แตกออกจากโคนของกิ่งข้างทำมุมกับกิ่งข้างเกือบ 90 องศา เป็นกิ่งที่ควรตัดออกเนื่องจากทำให้โครงสร้างภายในของต้นไม้ไม่สวยงาม

3.2 ลักษณะของไม้ยืนต้นที่ใช้ในงานภูมิทัศน์

ไม้ยืนต้นจัดเป็นไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่มีประโยชน์ในการจัดภูมิทัศน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีกิ่งก้านที่แผ่กว้าง และมีลำต้นที่สูงจึงสามารถนำมาใช้บังแสงแดดเพื่อเป็นร่มเงาให้กับพื้นที่ได้ ไม้ยืนต้นสามารถแบ่งได้หลายประเภท ดังนี้

3.2.1. แบ่งตามขนาดของต้นไม้ Booth K. (1990; 95) แบ่งขนาดของต้นไม้ตามความสูงเพื่อใช้ในงานภูมิทัศน์โดยแบ่งได้ 3 ขนาด ได้แก่ **ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่** มีความสูงตั้งแต่ 12 เมตร หรือมากกว่า เช่น พญาสัตบรรณ สนสามใบ และบุนนาค เป็นต้น **ไม้ยืนต้นขนาดกลาง** มีความสูงระหว่าง 9-12 เมตร เช่น ลำดวน หูกวาง และทุกระจง เป็นต้น และ **ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก** มีความสูงอยู่ 4.5-6 เมตร เช่น กระทุมนา ส้านชะวา ลั่นทม และอโศกขาว เป็นต้น

3.2.2 แบ่งตามรูปทรงของพืช รูปทรงของพืชมี 3 มิติ ได้แก่ ความกว้าง ความยาว ความสูงของต้นพืช รูปทรงของพืชค่อนข้างจะมีความสัมพันธ์กับนิสัยของพืช เนื่องจากนิสัยของพืชเป็นการแตกกิ่งก้านภายในลำต้นรูปทรงของไม้ยืนต้นสามารถแบ่งได้เป็น 7 รูปทรง คือ

1) **รูปทรงกระบอก** เป็นไม้ยืนต้นที่มีลักษณะทรงพุ่มแคบสูง เช่น สนประดิพัทธ์ สนดินสอ กฤษณา และอโศกอินเดีย เป็นต้น

2) **รูปทรงปิรามิต หรือรูปกรวย** เป็นไม้ยืนต้นที่มีลักษณะโคนของทรงพุ่มกว้าง ปลายทรงพุ่มเรียวแหลม หรือเป็นรูปกรวยครอบ เช่น สนฉัตร สนมังกร เป็นต้น

3) **รูปทรงกลมอยู่ด้านบน** เป็นไม้ยืนต้นที่มองดูแล้วให้เกิดความรู้สึกทรงพุ่มเป็นกลมๆ คลายลูกบอล เช่น แก้วเจ้าจอม พิกุล และกระทิง เป็นต้น

4) **รูปทรงเปิด** เป็นไม้ยืนต้นที่มองดูแล้วให้เกิดความรู้สึกที่เป็นลีลา เป็นธรรมชาติ เช่น เหลืองอินเดีย ตะโก และทองกวาว

5) **รูปทรงลู่ลง** เป็นไม้ยืนต้นที่มองดูแล้วให้เกิดความรู้สึกอ่อนช้อย และมีลักษณะห้อยย้อย เช่น รัตมา หลิว และแปรงล้างขวด เป็นต้น ดังภาพที่ 7.26

6) **รูปทรงกระจายแผ่กว้าง** เป็นไม้ยืนต้นที่มีทรงพุ่มใหญ่และแผ่กว้างออกด้านข้าง เช่น จามจุรี หางนกยูงฝรั่ง และพฤษภ เป็นต้น

7) **รูปทรงแผ่กระจายด้านข้าง** เป็นไม้ยืนต้นที่มีทรงพุ่มคล้ายร่ม เช่น หูกวาง ตะขบไทย ลำไย และหูกวาง เป็นต้น

3.2.3 **แบ่งตามการผลัดใบ** แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ **ไม้ยืนต้นผลัดใบ** ส่วนใหญ่จะผลัดใบจะผลัดใบในช่วงที่อากาศแห้งแล้งใบจะร่วงหมดทั้งต้นหรือบางต้นอาจจะมีใบเหลือบนต้นบางส่วน แล้วจึงผลิดอกที่มีสีสวยงามทั่วทั้งต้น เช่น เหลืองอินเดีย ชมพูพันธุ์ทิพย์ และต้นคูณ เป็นต้น **ไม้ยืนต้นไม่ผลัดใบ** เป็นพืชที่ไม่มีการทิ้งใบ นิยมปลูกเพื่อใช้เป็นร่มเงา เช่น มะขาม จามจุรี พญาสัตบรรณ และพิกุล เป็นต้น

3.2.4 **แบ่งตามคุณสมบัติสำหรับการใช้งานเฉพาะ** ซึ่งเอื้อมพร วิสมหมาย และคณะ (2551; 12) ได้แบ่งไว้ ดังนี้ **ไม้ริมทะเล** เป็นไม้ที่ปลูกไว้ริมชายทะเลมักเป็นต้นไม้ที่มีลำต้นเหนียว และอ่อน ลู่ลมได้ดี ใบหนาหรือเป็นมันเงา มีขนาดเล็ก เช่น สนทะเล สนประดิพัทธ์ **ไม้ทนลมแรง** เป็นไม้ที่ปลูกไว้ในที่ที่มีลมแรง เป็นต้นไม้ที่มีกิ่งก้านอ่อนลู่ลมได้ กิ่งไม่เปราะ ระบบรากแผ่กว้างเพื่อยึดให้ลำต้นตั้งตรงได้ ทนแล้งได้ดี เช่น ปิปพะยอม **ไม้ทนน้ำท่วมขังแฉะ** เป็นไม้ที่ขึ้นอยู่ตามริมน้ำ เป็นต้นไม้ที่นิยชอบความชื้นสูง เช่น ลำพู ลำแพน ผาตแดง จิกน้ำ และกระทุงนา **ไม้ที่เป็นอันตรายต่อสิ่งก่อสร้าง** เป็นต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่ทั้งลำต้น กิ่งก้าน และระบบรากที่สามารถชอนไชไปไกลทำลายสิ่งปลูกสร้างได้ **ไม้ดอกหอม** เป็นต้นไม้ที่มีดอกให้กลิ่นหอม มีทั้งหอมทั้งวันหรือหอมเฉพาะช่วงเวลา เช่น ป๊อป จำปี และ **ไม้ริมถนนในเมือง** เป็นพืชที่ปลูกบริเวณริมถนนสามารถทนต่อสภาพอากาศเป็นพิษจากไอเสียของยานพาหนะ และสภาพที่ไม่เหมาะสมได้ โตเร็ว เรือนยอดหนาแน่น แสงส่องผ่านได้น้อย ป้องกันแสงไม่ให้รบกวนผู้ที่ขับรถ เช่น เสลา มะฮอกกานี

3.3 การนำไม้ยืนต้นไปใช้ประโยชน์ในงานภูมิทัศน์

การนำไม้ยืนต้นไปใช้ในการจัดภูมิทัศน์สิ่งสำคัญที่ควรคำนึง คือ การเลือกชนิดของต้นไม้ให้เหมาะสมกับความต้องการที่จะนำไปใช้งาน สามารถพิจารณาได้จากลักษณะของไม้ยืนต้น ดังนี้ **ไม้ให้ร่มเงา** เพื่อต้องการบังแสงแดด เพื่อลดความร้อนในพื้นที่ที่ต้องการ **ไม้ที่ใช้ปลูกบริเวณลานจอดรถ** เพื่อให้ร่มเงากับรถที่จอด ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้นที่ไม่ผลัดใบ กิ่งก้านไม่เปราะ ไม่มีผลหรือน้ำยางที่สร้างความเสียหายต่อรถได้ ไม่มีระบบรากลอยที่สร้างความเสียหายให้กับพื้นลานจอดรถ **ไม้ที่ปลูกเพื่อบังลม** เพื่อลดความแรงของลม การปลูกมักปลูกเป็นแถวหรือปลูกเป็นกลุ่ม ไม้ที่ปลูกเพื่อบังลมมักมีลักษณะทรงพุ่มแคบสูง ลู่ลม ลำต้น กิ่งก้าน อ่อนและเหนียว

4. การประยุกต์ลักษณะทั่วไปของไม้ดอกไม้ประดับกับการจัดภูมิทัศน์

จากการศึกษาพัฒนาการการจัดภูมิทัศน์จะเห็นว่า การจัดภูมิทัศน์ของชาวเขมัมวรรมีการจัดให้เสมือนห้องพักอาศัยกลางแจ้ง ปลูกไม้พุ่มเป็นรั้ว ไม้ใหญ่เป็นร่มเงาก่อให้เกิดแนวคิดในการออกแบบ และการดูแลรักษาขึ้น ซึ่งเป็นการประยุกต์ลักษณะทั่วไปมาใช้กับงานภูมิทัศน์โดยตรง

5. แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบภูมิทัศน์

การประยุกต์ลักษณะทั่วไปของไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นมาใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์ ทำให้งานออกแบบมีหลายมิติ ตัวอย่างแนวคิดการออกแบบเพื่อให้เกิดพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การสร้างพื้นที่ระนาบ ระนาบ หมายถึง เส้นที่ขยายออกไปในทางเดียวกันจนเกิดพื้นที่ และกรอปกกลายเป็นพื้นที่ระนาบระดับพื้น พื้นที่ระนาบแนวตั้งหรือแนวตั้ง และพื้นที่ระนาบเหนือศีรษะ เช่น การใช้หญ้าสนาม ไม้คลุมดินและไม้พุ่มเตี้ยมาออกแบบร่วมกันจะก่อให้เกิดพื้นที่ระนาบระดับพื้นเป็นการเกิดที่ว่างโดยนัย

5.2 การสร้างพื้นที่ว่าง ที่ว่าง หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากพื้นที่ระนาบปิดล้อมเป็นปริมาตร การใช้ไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นมาเป็นแนวคิดในการออกแบบภูมิทัศน์ทำให้เกิดพื้นที่ว่างหลายลักษณะ เช่น พื้นที่ว่างเปิดโล่ง ที่ว่างกึ่งเปิดโล่ง ที่ว่างแคบยาว ที่ว่างภายใต้ร่มเงาไม้ใหญ่

5.3 การสร้างห้องภายนอกอาคาร เป็นการนำไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นมาออกแบบเพื่อการใช้ประโยชน์เป็นที่พักผ่อนกลางแจ้งเป็นเสมือนห้องกลางแจ้งโดยจินตนาการให้ไม้คลุมดินเป็นเสมือนพื้นห้อง ไม้พุ่มเป็นเสมือนผนังห้อง และไม้ยืนต้นเป็นเสมือนเพดานห้อง

6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัด

การประยุกต์ลักษณะทั่วไปของไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นมาใช้ในการจัดภูมิทัศน์มีหลายแนวคิดที่เป็นลูกเล่นของการจัด ดังนี้

6.1 การจัดแบบไตรระดับ เป็นการจัดที่ให้ไม้คลุมดินเป็นฉากหน้า ไม้พุ่มเป็นฉากกลาง และไม้ยืนต้นเป็นฉากหลัง การจัดลักษณะดังกล่าวพรรณไม้ทั้งสามชนิดจะไม่บังซึ่งกันและกัน

6.2 การจัดให้เกิดความเป็นระเบียบ เป็นการจัดให้เกิดความเรียบร้อยสมดุล เป็นลวดลายคล้ายลวดลายบนแผ่นพรหม โดยมากนิยมใช้ไม้พุ่มที่มีทรงพุ่มเตี้ยใบแน่น โตช้า ตัดควบคุมทรงได้ การจัดนิยมจัดเป็นมวลแน่น แล้วตัดเป็นกรอบเปลวคล้าย ตรงกลางปลูกไม้คลุมดินที่ให้ดอกสวยงาม ส่วนไม้พุ่มกลางนิยมปลูกเป็นรั้วรอบแล้วตัดให้เกิดพื้นที่ระนาบแนวตั้ง

6.3 การจัดให้เกิดความโดดเด่น การจัดลักษณะนี้เน้นให้เป็นจุดเด่น จุดสนใจ ไม้ที่นำมาจัดส่วนมากจะเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเด่น สง่า จัดให้เป็นจุดเด่น ในมวลไม้ทั้งหมดหรือจัดลำพังต้นเดียวโดด ๆ กลางสนามหญ้าราบโล่ง หรือไม้คลุมดิน

6.4 การจัดให้เป็นแบบธรรมชาติ การจัดต้องเข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันของสังคมพืชที่เกื้อกูลกัน มีความเจริญเติบโตอย่างดีขณะอยู่ร่วมกันให้เป็นเสมือนป่าไม้ที่เกิดขึ้นเอง

7. แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษา

การประยุกต์พรรณไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นมาออกแบบและจัดภูมิทัศน์ให้มีการดูแลรักษาง่าย และเสียค่าใช้จ่ายต่ำมีแนวคิดดังต่อไปนี้

7.1 ใช้หลักการออกแบบและจัดงายไม้ซับซ้อน เน้นความง่ายแต่แฝงด้วยความประณีต ละเอียดละออ สละสลวย เลือกใช้พรรณไม้ที่ไม่มากชนิด อาจเป็นชนิดเดียวแต่หลากหลายพันธุ์โดยเน้นการจัดเป็นมวล เป็นกลุ่ม เป็นก้อน ซึ่งง่ายต่อการดูแลบำรุงรักษา และการใช้เครื่องมือ

7.2 ในพื้นที่วิกฤต เช่น พื้นที่ลาดชัน ลาดเอียงสูง มีกลุ่มหิน และได้ต้นไม้ใหญ่ ควรปลูกไม้คลุมดินที่มีอายุยืนยาว รูปทรงอิสระ เลื้อยคลุมดิน ระบบรากแน่น แทนพื้นที่หญ้าสนาม

7.3 การเลือกใช้พรรณไม้ ควรเลือกใช้ชนิดและพันธุ์ที่มีลักษณะการเจริญเติบโตช้า ต้องการการตัดแต่ง ตัดขรึบน้อย และมีความทนทานสูงต่อสภาพแห้งแล้ง

7.4 ต้นไม้ใหญ่ ต้องเป็นไม้ยืนต้นที่มีระบบรากลึก ระบบรากดี ลำต้นไม่อ่อนแอ ก้าน กิ่ง แขนงไม่เปราะหักง่าย ใบ ดอก ผลร่วงน้อย ร่วงเป็นฤดูกาลดีกว่าทยอยร่วง และทนต่อโรค และแมลง

7.5 เลือกพรรณไม้ท้องถิ่น หรือปรับตัวได้ดีกับท้องถิ่นดีกว่าใช้พรรณไม้จากท้องถิ่นอื่น เพราะพรรณไม้ท้องถิ่นเจริญเติบโตได้ดีและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมดังกล่าว การจัดเพื่อดูแลบำรุงรักษาง่าย

หลังจากอ่านสาระสำคัญของตอนที่ 7.2 นี้แล้ว โปรดศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระในเอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 7 ตอนที่ 7.2 และประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดไว้ท้ายเอกสารการสอนชุดวิชาแต่ละเรื่องในตอนที่ 7.2

กิจกรรมที่ 7.2.1

ไม้คลุมดินแบ่งตามสิ่งแวดล้อมการเจริญเติบโต สามารถแบ่งได้กี่ประเภท อะไรบ้าง

กิจกรรมที่ 7.2.2

ไม้พุ่มสามารถได้เป็น ไม้พุ่มสูง ไม้พุ่มกลาง และไม้พุ่มเตี้ย แต่ละประเภทมีความแตกต่างกันอย่างไร

กิจกรรมที่ 7.2.3

โครงสร้างของไม้ยืนต้นประกอบด้วยอะไรบ้าง แต่ละส่วนมีประโยชน์อย่างไร

กิจกรรมที่ 7.2.4

จงอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้คลุมดิน ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นกับการจัดภูมิทัศน์มาพอสังเขป

หลังจากประกอบกิจกรรม 7.2.1-7.2.4 แล้ว โปรดตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบที่กำหนดไว้ท้ายหน่วยที่ 7 ในคู่มือการศึกษาเล่มนี้

ตอนที่ 7.3

ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ดอกคลุมดินเพื่อการจัดภูมิทัศน์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 7.3 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

7.3.1 ธุรกิจไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกเพื่อการจัดภูมิทัศน์

7.3.2 การจัดการการผลิตไม้คลุมดิน

แนวคิด

1. ธุรกิจไม้คลุมดินสามารถแบ่ง 3 ลักษณะ คือ แบ่งตามลักษณะร้านค้า แบ่งตามลักษณะการขาย และแบ่งตามลักษณะของลูกค้า ธุรกิจไม้คลุมดินมีการแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเชิงกลยุทธ์เข้ามาใช้ โดยให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดเป็นลำดับแรก
2. การจัดการการผลิตไม้คลุมดินมีรูปแบบการผลิตที่มีเจ้าของคนเดียว มีการผลิตพืชหลายชนิดโดยแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ไม้ดอกคลุมดิน และไม้ใบคลุมดิน วิธีการผลิตไม้คลุมดินมีทั้งการผลิตในถุงพลาสติกดำและผลิตในกระถาง

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 7.3 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการจัดการธุรกิจไม้คลุมดินได้
2. อธิบายการจัดการการผลิตไม้คลุมดินได้

สาระสำคัญและกิจกรรมตอนที่ 7.3

ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ดอกคลุมดินเพื่อการจัดภูมิทัศน์

สาระสำคัญ

ธุรกิจไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป แต่จะไม่แยกเป็นอิสระโดยชัดเจน แต่จะจัดอยู่รวมกันกับไม้คลุมดินประเภทอื่น ๆ หรือรวมกับกลุ่มไม้พุ่มทั่วไป เวลาจัดร้านขาย ไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกจะถูกจัดเป็นกลุ่มไว้ส่วนหน้าสุดของร้าน หรือแขวนเพื่อดึงดูดความสนใจ จัดเป็นพรรณไม้เรียกลูกค้า

1. รูปแบบของธุรกิจ

รูปแบบธุรกิจของไม้คลุมดินสามารถแบ่งได้หลายประเภท ดังนี้

1.1 แบ่งตามลักษณะร้านค้า ดำเนินการอยู่ใน 2 รูปแบบ คือ **เป็นร้านค้าโดยตรง** โดยรับช่วงหรือซื้อสินค้าจากผู้ผลิตแล้วมาจำหน่ายต่อ **ผลิต ทำหน้าที่ผลิตและมีร้านค้าของตนเอง และตามตลาดขายต้นไม้ทั่วไป** ส่วนใหญ่จะดำเนินทำธุรกิจแบบครบวงจร ผลิตเองขายเอง ขาดเหลืออาศัยจากเครือข่าย ผู้ผลิตจะมีแปลงผลิตของตนเอง แล้วมีพื้นที่จำหน่ายที่ทำเป็นธุรกิจอยู่ส่วนหน้า

1.2 แบ่งตามลักษณะการขาย แบ่งได้ ดังนี้

1.2.1 การขายปลีก เป็นการขายให้แก่ลูกค้ารายย่อยที่มาซื้อเพื่อนำไปประดับหรือจัดภูมิทัศน์เอง

1.2.2 การขายปลีกพร้อมส่ง เป็นการขายให้แก่ลูกค้ารายใหญ่ เช่น นักจัดภูมิทัศน์หรือผู้จัดทำที่มีการซื้อปริมาณมาก

1.2.3 การขายส่ง เป็นการซื้อขายจำนวนมาก ผู้ซื้ออาจเป็นนักจัดภูมิทัศน์หรือเจ้าของโครงการหรือตัวแทนจัดหาหรือนายหน้า

1.2.4 การขายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบมากในปัจจุบันซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจลงโฆษณาสินค้าของตนเองทางอินเทอร์เน็ตพร้อมระบุรายละเอียดของสินค้าและราคา ผู้ซื้อสั่งสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต บางครั้งเรียกว่าการซื้อขายทางออนไลน์ มีการกำหนดวัน เวลา ในการส่งมอบสินค้าพร้อมใบสั่งซื้อ ใบตรวจรับ เวลาส่งของ การจ่ายเงินมีการจ่ายมัดจำหรือการจ่ายทั้งหมดแล้วแต่ข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

1.2.5 การขายผ่านทางโทรศัพท์ การขายลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะขายให้แก่ลูกค้าประจำที่มั่นใจในคุณภาพสินค้า

1.3 แบ่งตามลักษณะของลูกค้า สามารถแบ่งได้ ดังนี้ **ลูกค้าจร** เป็นกลุ่มลูกค้าทั่วไป ซึ่งพบมากโดยมากจะซื้อสินค้าจำนวนไม่มากนัก **ลูกค้าประจำ** เป็นลูกค้าที่เป็นคู่ค้ากันมานานมีความไว้วางใจเชื่อถือในคุณภาพสินค้าและบริการระหว่างกัน

2. ตัวอย่างธุรกิจไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกเพื่องานภูมิทัศน์

2.1 ข้อมูลทั่วไป สวนวาสนา ดำเนินธุรกิจโดย คุณวิภาวรรณ ต้นสายเพชร ตั้งอยู่ที่ อ. บางปลาหม้า จ. สุพรรณบุรี พรรณไม้คลุมดินที่ผลิตคือ ไม้ดอกแบบผสม ได้แก่ ผกากรอง ฟ้าประติษฐ์ เข็มพิษณุโลก และพลับพลึงหนู รูปแบบของธุรกิจเป็นธุรกิจแบบครบวงจร คือ มีแปลงผลิต และร้านจำหน่ายของตนเอง รูปแบบของ

ตลาดมีทั้งตลาดคงที่ ที่เป็นร้านของตนเอง และตลาดเคลื่อนที่ คือ มีการนำสินค้าไปขายที่ตลาดนัดต้นไม้สวน จตุจักร ในวันพุธและพฤหัสบดีของทุกสัปดาห์ ลูกคามีทั้งลูกค้าชาวจร และลูกค้าประจำ

2.2 การจัดการธุรกิจ มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการตลาดเชิงกลยุทธ์ 3 ด้าน มาใช้ในการจัดการธุรกิจ คือ กลยุทธ์ทางการตลาด อุบายการเอาชนะคู่แข่งทางการตลาด และ คุณค่าการตลาด ซึ่งกลยุทธ์การตลาดที่ เจ้าของกิจการใช้เรียงลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ทางการตลาด อุบายการเอาชนะคู่แข่งทางการตลาด และคุณค่า การตลาด ซึ่งแต่ละด้านให้ระดับความสำคัญแตกต่างกัน

3. การจัดการการผลิตไม้คลุมดิน

3.1 รูปแบบการผลิตทั่วไป ของไม้คลุมดินในสวนนี้มีการผลิตพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน และจะ ผลิตตามลูกค้ายสั่งซื้อ ซึ่งพืชที่ผลิตแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

3.1.1 ไม้ดอกคลุมดิน ได้แก่ ผกากรอง พยับหมอก โคร่งเครง หลิวเลื้อย บุชบาฮาวาย ฟ้า ประดิษฐ์ เข็มพิษณุโลก เข็มอินเดีย เข็มภูเก็ท เทียนหยดแคระ อังกาบต้น หลิวไต้หวัน กระจุดทอง และนီออน

3.1.2 ไม้ใบคลุมดิน ได้แก่ ดาดตะกั่ว พลับพลึง ผักเป็ด เฟินฮาวาย เฟินบอสตัน เฟินใบมะขาม เฟินทอง เฟินเงิน ตีนตุ๊กแก หนวดปลาชุกใหญ่ หนวดปลาชุกแคระ ชุ่มกระต่าย กำแพงเงิน เศรษฐีเรือนนอก เศรษฐีเรือนใน รวงทอง กาบหอยแครง หญ้าบราซิล (ผลิตตามลูกค้ายสั่งซื้อ)

3.2 วิธีการผลิต

การผลิตไม้คลุมดินสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ ผลิตในถุงพลาสติกดำขนาด 4 นิ้ว เนื่องจาก ถุงพลาสติกดำมีน้ำหนักเบา สามารถขนส่งได้ในปริมาณมากและไม่ยุ่งยาก และการผลิตในกระถางขนาด 6 นิ้ว การผลิตแบบนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของการขนส่ง คือ ขนส่งได้ปริมาณน้อย หากเป็นกระถางดินเผาจะมีปัญหาใน เรื่องของการดูแลรักษากระถางระหว่างการขนส่งเพราะกระถางอาจแตกได้

3.3 กลุ่มลูกค้า ลูกค้าส่วนใหญ่ที่มาสั่งซื้อสินค้าสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มนักจัดภูมิ ทัศน์ ซึ่งจะสั่งซื้อไม้คลุมดินไปใช้ในงานจัดภูมิทัศน์ในปริมาณมาก และกลุ่มผู้ขายต้นไม้ คือ กลุ่มผู้ที่ซื้อต้นไม้ไป ขายต่อยังตลาดท้องถิ่นต่ออีกทอดหนึ่ง

4. ตัวอย่างการจัดการการผลิตไม้คลุมดิน

4.1 ตัวอย่างการจัดการการผลิตไม้ดอกคลุมดิน

ผกากรองเลื้อย จัดเป็นไม้คลุมดิน ลำต้นเป็นพุ่มหรือเป็นไม้พุ่มกิ่งเลื้อย ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรง ข้าม รูปไข่ถึงรูปหอก ปลายใบและโคนใบมน ขอบใบจัก ดอก มีหลายสี เช่น สีเหลือง ขาว อมชมพู หรือมีสอง สีในช่อดอกเดียวกัน มีกลิ่นฉุน ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกแน่นที่ปลายกิ่ง ในงานภูมิทัศน์นิยมปลูก ริมนน ทางเดิน ริมน้ำตก ลำธาร ทรงพุ่มสามารถตัดแต่งได้

ขั้นตอนการผลิต

การเตรียมแม่พันธุ์ การเตรียมแม่พันธุ์สามารถทำได้โดยการจัดหาพันธุ์ที่มีลักษณะตาม ต้องการมาปลูกลงในกระถางเพื่อป้องกันโรคและแมลงที่มาจากดิน ดินที่นำมาใช้ในการปลูกต้นแม่พันธุ์ คือ ดิน ผสม ผสมกับกาบมะพร้าวสับในอัตราส่วน 1:1

การขยายพันธุ์ ทำได้โดยการปักชำซึ่งจะดำเนินการเมื่อต้นแม่พันธุ์ตั้งตัวได้ดีแล้ว กิ่งที่นำมาปักชำควรเลือกกิ่งที่มีใบกลางอ่อนกลางแก่ นำมาจุ่มสารกันเชื้อรา และ B1 (เพื่อช่วยในการออกราก) นำมาปักชำในถังพลาสติกดำ โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมกับขี้เถ้าแกลบในอัตราส่วน 1:1

การย้ายกิ่งปักชำลงกระถาง หรือถุงพลาสติก สังเกตได้จากใบคู่แรกของกิ่งถ้าแข็งแรงก็สามารถย้ายลงกระถางหรือถุงพลาสติกได้ การแยกต้องให้มีดินเดิมติดรากมาด้วย โดยใช้วัสดุปลูกเป็นดินผสมที่ประกอบด้วย ดิน:กาบมะพร้าวสับ:แกลบดิบ หรือ ขุยมะพร้าว ในอัตราส่วน 1:2:1 หรืออาจใช้ดินผสมกับแกลบดิบแทนได้

การดูแลรักษา หลังจากที่ย้ายกิ่งปักชำลงกระถางพลาสติกหรือถุงพลาสติกดำแล้วให้นำกิ่งชำออกแดด และสังเกตว่าต้นใดที่แสดงอาการเหี่ยวให้นำมาปักไว้ในที่ร่ม จากนั้น 15 วันจากย้ายลงกระถางหรือถุงพลาสติกใส่ปุ๋ย สูตร 25-7-7 เพื่อบำรุงต้นให้มีการแตกทรงพุ่มได้ดี หลังจากนั้น 7 วัน ใส่ปุ๋ยคอก เมื่อทรงพุ่มได้ขนาด คือ ทรงพุ่มคลุมปากกระถางใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 เพื่อให้ผลกากรองออกตาดอก การให้น้ำจะให้ น้ำโดยใช้สายยาง และให้น้ำวันละ 1 ครั้ง

การกำจัดโรค และแมลง สามารถทำได้โดยวิธีกล แต่ต้องระวังเรื่องเชื้อราโดยเฉพาะในฤดูฝนซึ่งต้องมีการดูแลเป็นพิเศษ อาจมีการพ่นสารเคมีป้องกันและกำจัดเชื้อราให้กับต้นพืชด้วย

การเตรียมไม้ออกสู่ตลาด ก่อนจะนำไม้ออกสู่ตลาดจะมีการจัดไม้เป็นแปลงๆ ว่าแปลงใดจะนำออกขาย เนื่องจากเจ้าของกิจการจะส่งต้นไม้ขายที่สวนจตุจักรในวันพุธ พฤหัสบดี โดยในวันจันทร์เช้าจะเลือกต้นที่มีลักษณะทรงพุ่มสวย ดอกตูม ไม่มีเชื้อรา มารวมไว้ในแปลงเดียวกันโดยเรียงตามอายุพืช

การขนส่งไม้ ใช้รถกระบะ โดยวางเรียงสลับซ้อนกันขึ้นไปเป็นชั้นๆ ในการขนส่งไม้นั้นจะเน้นปริมาณการขนส่งครั้งการส่งให้มากเพื่อลดต้นทุนในการขนส่ง

การกำหนดราคา ขึ้นอยู่กับขนาดของกระถาง ปริมาณการสั่งซื้อของลูกค้า ความยากในการขยายพันธุ์ ราคาแม่พันธุ์ และการลงทุน

หลังจากอ่านสาระสำคัญของตอนที่ 7.3 นี้แล้ว โปรดศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระในเอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 7 ตอนที่ 7.3 และประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดไว้ท้ายเอกสารการสอนชุดวิชาแต่ละเรื่องในตอนที 7.3

กิจกรรมที่ 7.3.1

1. จงยกตัวอย่างไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกมีอะไรบ้าง
2. การจัดการธุรกิจไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกเพื่อการจัดภูมิทัศน์ให้อยู่รอดและยั่งยืนมีแนวทางการจัดการตลาดเชิงกลยุทธ์อย่างไร

กิจกรรมที่ 7.3.2

1. สาเหตุที่ทำให้เจ้าของกิจการไม่ปลูกต้นแม่พันธุ์ไม้คลุมดินลงดินคืออะไร
2. การเตรียมไม้ออกสู่ตลาดจะต้องมีการเตรียมการอย่างไร
3. เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดราคาของไม้คลุมดินได้แก่อะไรบ้าง

หลังจากประกอบกิจกรรม 7.3.1-7.3.2 แล้ว โปรดตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบที่กำหนดไว้ท้ายหน่วยที่ 7 ในคู่มือการศึกษาเล่มนี้

ตอนที่ 7.4

ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้พุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 7.4 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 7.4.1 ธุรกิจไม้พุ่มสกุลไทรเพื่อการจัดภูมิทัศน์
- 7.4.2 การจัดการการผลิตไม้พุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวคิด

1. ธุรกิจไม้พุ่มสกุลไทรมีรูปแบบธุรกิจแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ แบ่งตามลักษณะร้านค้า แบ่งตามลักษณะการขาย และแบ่งตามลักษณะของลูกค้า ในการจัดการธุรกิจมีการนำการตลาดเชิงกลยุทธ์เข้ามาใช้ในการดำเนินการ โดยให้ความสำคัญของคุณค่าการตลาดมาเป็นลำดับแรก
2. การจัดการการผลิตไม้พุ่มสกุลไทรมีรูปแบบการผลิตที่มีเจ้าของคนเดียว พืชที่ผลิตไทรพุ่มรูปทรงสน ไทรที่ส่งขายให้กับลูกค้าจะเป็นไทรหุ้มตุ้มที่ได้จากชุดล้อม

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 7.4 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการจัดการธุรกิจไม้คลุมดินได้
2. อธิบายการจัดการการผลิตไม้คลุมดินได้

สาระสำคัญและกิจกรรมตอนที่ 7.4

ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ฟุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์

สาระสำคัญ

ไม้สกุลไทรมีหลากหลายประเภท มีทั้งเป็นไม้ยืนต้น เช่น ไทรย้อย นิโคร ยางอินเดีย ไทรเลื้อย ไทรยอดทอง ไทรใบพริก ไทรเกาหลี เป็นต้น การประกอบธุรกิจไทรฟุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันเพราะการจัดภูมิทัศน์ใช้ไทรฟุ่มเป็นไม้ฟุ่มหลักที่สำคัญพืชหนึ่งที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดภูมิทัศน์เขียว เนื่องจากมีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีฟุ่มแน่น มีผิวสัมผัสละเอียดถึงหยาบ ไปไม่ร่วง โตช้า จัดตัดแต่งรูปทรงได้

1. รูปแบบธุรกิจ

สามารถแบ่งรูปแบบของธุรกิจไม้ฟุ่มสกุลไทรเพื่อการจัดภูมิทัศน์ได้ต่าง ๆ ดังนี้

1.1 แบ่งตามลักษณะร้านค้า ส่วนใหญ่เป็นร้านค้าขนาดกลางอยู่ในรูปของร้านจำหน่ายต้นไม้แบบเปิด คือ ไม่มีหลังคากรองแสง ร้านค้าดำเนินการอยู่ที่พบเห็นทั่วไปมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ ร้านค้าที่จำหน่ายไทรโดยตรงเจ้าของธุรกิจไม่มีแปลงผลิตเป็นของตนเองแต่ซื้อไทรฟุ่มที่มีคุณภาพจากแหล่งผลิตมาจำหน่าย และจำหน่ายไทรฟุ่มที่พร้อมขาย และร้านจำหน่ายของตนเองที่เจ้าของกิจการผลิตไทรเอง ที่พบทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ แปลงผลิตและร้านค้าอยู่ในพื้นที่เดียวกัน และแปลงผลิตและร้านค้าอยู่แยกห่างจากกัน

1.2 แบ่งตามลักษณะการขาย มีทั้งขายปลีกและขายส่งแต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปขายส่ง พร้อมส่ง มีการซื้อขายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะไทรยอดทองที่นักจัดภูมิทัศน์ใช้เป็นปริมาณมากและลูกค้ามักจะมาดูคุณภาพสินค้าก่อนสั่งซื้อสินค้า

1.3 แบ่งตามลักษณะของลูกค้า มีทั้งลูกค้าข้าราชการและลูกค้าประจำ ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำที่นิยมใช้ไทรฟุ่ม เนื่องจากนักออกแบบและนักจัดภูมิทัศน์ทุกคนมีได้รับบุงให้ใช้ไทรฟุ่มเป็นวัสดุพืชพรรณในแบบหรือการจัด ทั้งนี้เพราะเจ้าของโครงการบางคนไม่ชอบ และคิดว่ารากไทรมีผลกระทบต่ออาคารทำให้อาคารแตกร้าวซึ่งยังเป็นความเชื่ออยู่ ส่วนลูกค้าข้าราชการจะซื้อไทรฟุ่มที่มีรูปทรงสวยงาม มักปลูกในกระถางที่สวยงามพร้อมนำไปจัดตั้งประดับตามอาคารหรือพื้นที่มุมสวนได้ทันที

2. ตัวอย่างธุรกิจไม้ฟุ่มสกุลไทรเพื่อการจัดภูมิทัศน์

2.1 ข้อมูลทั่วไป เจ้าของธุรกิจ คือ คุณวุฒิพงศ์ โลहितเสถียร เจ้าของสวนไทรหรือฤพฤกษ์ (สวนป่าหวิน) เป็นธุรกิจขายปลีกและขายส่งดำเนินการโดยคนเดียว

2.1.1 ลักษณะตลาดของไทรของสวนนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ตลาดคงที่ มีพื้นที่จำหน่าย 4 ไร่จำหน่ายที่ตลาดนัดต้นไม้สวนจตุจักรทุกสัปดาห์

2.1.2 พรรณไม้ไทรฟุ่มที่จำหน่าย มีหลากหลายชนิด เน้นไม้ฟอร์มสวยงาม และไม้รูปทรง

2.2 รูปแบบธุรกิจ เป็นการผลิตแบบครบวงจร คือ ผลิตเอง ขายเอง โดยมีแปลงผลิตเป็นของตนเอง ประมาณ 50 ไร่ มีรูปแบบการขายเน้นการขายตรงและมีการสั่งซื้อสินค้าทางโทรศัพท์ และพร้อมส่งให้ทั่วทั้งประเทศแต่ไม่มีการปลูกให้

2.3 การจัดการธุรกิจ ในมุมมองของความอยู่รอดและยั่งยืน แนวคิดการจัดการธุรกิจใช้การตลาดเชิงกลยุทธ์ทั้ง 3 ด้านมาดำเนินการ คือ กลยุทธ์ทางการตลาด อุบายการเอาชนะคู่แข่งทางการตลาด และคุณค่าการตลาด

3. การจัดการการผลิตไม้พุ่ม

ไม้พุ่มเป็นไม้ที่มีความสำคัญในการจัดภูมิทัศน์โดยจะเห็นได้จากมีการใช้ไม้พุ่มในปริมาณมากในการจัดภูมิทัศน์ที่มีการนำไม้พุ่มมาจัดเป็นกลุ่มๆ เพื่อความสวยงามในบริเวณสวน

ตัวอย่างการจัดการการผลิตไม้พุ่มในเรื่องนี้จะกล่าวถึงการจัดการการผลิตไม้พุ่มในพื้นที่ราบลุ่มไทรเป็นไม้พุ่มที่ได้รับความนิยมและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ

3.1 รูปแบบการผลิตทั่วไป เป็นการผลิตพืชเพียงชนิดเดียว คือ ไทร สาเหตุที่เจ้าของกิจการเลือกที่จะผลิตไทรนั้นเนื่องมาจากไทรเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย เจริญเติบโตได้ในดินทุกชนิดและความทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดี เช่น สภาพแห้งแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น

3.2 การเลือกพันธุ์ไม้ที่ผลิต พันธุ์ของไทรที่ผู้ผลิตเลือกผลิตประกอบด้วยไทรประมาณ 10 ชนิด ไทรที่มีการผลิตมากที่สุดคือ ไทรเกาหลี และไทรใบกลมอินโด ซึ่งไทร 2 ชนิดนี้ ลูกค้านำมาซื้อจะเน้นเรื่องรูปร่างของต้น

4. ลักษณะทั่วไปของไทร

ไทร มีชื่อสามัญว่า fig หรือ ficus ลำต้นหลายแบบ ทั้งแบบไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย และไม้รอเลื้อย ใบ เป็นใบเดี่ยว มีการจัดเรียงใบแบบสลับ แบบเกลียว หรือ แบบตรงกันข้าม ใบอาจจะหนาหรือบาง ขอบใบเรียบหรือหยักเว้าเป็นแฉก

5. ขั้นตอนการผลิต

5.1 การเตรียมพื้นที่ปลูก การเลือกพื้นที่ในการปลูกไทรต้องคำนึงถึงเรื่องแหล่งน้ำ และสภาพอากาศเป็นสำคัญ การเตรียมพื้นที่ปลูกเริ่มจากการแบ่งส่วนพื้นที่ในการปลูกและการสร้างถนนให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถนำรถเข้าไปทำงานได้ พื้นที่ที่จะปลูกไทรจะไถพรวนดิน และตากดินทิ้งไว้จนดินแห้งแตก เมื่อเตรียมพื้นที่และดินเรียบร้อยแล้ว ต้นแม่พันธุ์ที่ปลูกไว้ในตอนต้นก็เจริญเติบโตสามารถนำมาใช้เป็นต้นพันธุ์ในการขยายพันธุ์ได้

5.2 การขยายพันธุ์ สามารถทำได้โดยการตอนกิ่ง

5.3 การปลูกกิ่งตอนลงกระถางหรือถุงพลาสติกดำ หลังจากกิ่งตอนกิ่งทิ้งไว้ 2 สัปดาห์กิ่งตอนจะออกราก จากนั้นตัดกิ่งตอนออกมาปลูกในกระถางหรือถุงดำโดยใช้ดินผสม ผสมกับขุยมะพร้าวเป็นวัสดุปลูก

5.4 การย้ายกิ่งตอนลงแปลง หลังจากปลูกกิ่งตอนลงกระถางหรือถุงพลาสติกดำเป็นเวลา 1 เดือน นำต้นที่ปลูกลงในกระถางย้ายปลูกลงในแปลงที่มีระยะห่างระหว่างแถว และระหว่างต้น 1 X 1 เมตร

5.5 การขุดไม้ขึ้นจากแปลง หลังจากที่ปลูกไทรลงดินไปแล้ว เมื่อไทรมีความสูงประมาณ 1.5-2 เมตร ซึ่งเป็นต้นที่มีฟอร์มเต็มสามารถขุดขายได้ การขุดนั้นขนาดของตุ้มจะขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า โดยทั่วไปอยู่ที่ประมาณ 30-40 เซนติเมตร การขุดจะขุดทิ้งไว้ 1 เดือน แล้วจึงห่อซาแลนโดยใช้ขุยมะพร้าวหุ้มรอบตุ้มดินแล้วอัดขุยมะพร้าวให้แน่นจากนั้นจึง มัดตุ้มให้แน่นเพื่อไม่ให้ตุ้มแตกเพราะจะทำให้รากขาดได้ หลังจากห่อตุ้ม ทิ้งไว้ประมาณ 2-4 สัปดาห์เพื่อให้ต้นไม้ฟื้นตัวจึงส่งต้นไม้ให้กับลูกค้าที่ต้องการต่อไป

5.6 การดูแลรักษา

1) **การให้น้ำ** การให้น้ำจะให้โดยใช้น้ำโดยใช้เรื่อรดน้ำในระยะ 4-5 เดือนแรก เมื่อต้นโตขึ้นจะให้วันเว้นวัน เนื่องจากไทรสามารถใช้น้ำที่อยู่ในท้องร่องสวนได้ ระดับน้ำในร่องสวนต่ำกว่าหน้าแปลงที่ยกขึ้น 30 เซนติเมตร

2) **การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช** แมลงศัตรูที่สร้างความเสียหายให้กับไทรมากที่สุด คือ เพลี้ยไฟ ในช่วงแรกทางสวนใช้สารเคมีกำจัดเพลี้ยไฟเพียงอย่างเดียว แต่ในปัจจุบันทางสวนได้เปลี่ยนมาใช้สารสกัดสะเดาเข้ามาช่วยในการไล่แมลง

3) **การตัดแต่งทรงพุ่ม** การตัดแต่งทรงพุ่มไทรเริ่มตัดแต่งตั้งแต่ปลูกไทรลงแปลงและดูว่าไทรสามารถตั้งตัวได้ โดยการตัดแต่งจะตัดแต่งให้เป็นรูปทรงสวน และมีการกำหนดรูปทรงต่างๆ ตามแปลง

4) **การทำให้เกิดราก** เป็นการกระทำหลังจากที่ขุดต้นไทรขึ้นจากแปลงแล้วนำมาห่อตุ้มด้วยซาแลน วัตถุประสงค์ของการเรียกราก คือ ต้องให้ไทรออกรากโดยเร็ว การเรียกรากสามารถทำได้โดยใช้สาร B1 ผสมกับน้ำราดที่โคนต้นและให้น้ำ 4 วันครั้ง

4.7 การเตรียมไม้ออกสู่ตลาด หลังจากนำต้นไทรมาห่อซาแลนเรียบร้อยแล้วให้นำไทรมาวางพักไว้ประมาณ 1 เดือน โดยวางไว้กลางแจ้งเพื่อเป็นการปรับสภาพต้นไม้ให้ชินกับสภาพแวดล้อมต่างๆ และจะมีความแข็งแรงขึ้น

4.8 การกำหนดราคาต้นไม้

ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาของต้นไม้ คือ อายุของต้น ต้นที่มีอายุนานจะมีราคาสูงกว่าต้นที่มีอายุน้อย ขนาดของต้น ต้นที่มีขนาดใหญ่จะมีราคาสูงกว่าต้นที่มีขนาดเล็ก จำนวนต้นที่ขาย ผู้ที่ซื้อในปริมาณมาก เจ้าของสวนจะลดราของสินค้าให้กับลูกค้า พันธุ์ของไทร ฟอร์มของต้นไม้ ต้นที่มีฟอร์มของต้นสวยงามจะมีราคาสูง ต้นทุนในการผลิต (มีการลงทุน 70% และได้ผลตอบแทน 30%)

4.9 การลำเลียงขนส่ง การลำเลียงไทรที่ติดจะต้องรักษาทรงพุ่มของต้นให้สวย เมื่อจัดเรียงเสร็จต้องใช้ซาแลนคลุมเพื่อป้องกันกิ่งหักใบร่วงเวลาขนส่งด้วยพาหนะ

หลังจากอ่านสาระสำคัญของตอนที่ 7.4 นี้แล้ว โปรดศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระในเอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 7 ตอนที่ 7.4 และประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดไว้ท้ายเอกสารการสอนชุดวิชาแต่ละเรื่องในตอนที่ 7.4

กิจกรรมที่ 7.4.1

ธุรกิจไม้พุ่มสกุลไทรมีการประยุกต์ตลาดเชิงกลยุทธ์มาใช้ดำเนินการธุรกิจหรือไม่อย่างไร

กิจกรรมที่ 7.4.2

1. การทำให้ไทรที่เพิ่งขุดล้อมออกมาใหม่ๆ ออกกรากเร็วทำได้โดยวิธีใด
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาของไทรคืออะไร

หลังจากประกอบกิจกรรม 7.4.1-7.4.2 แล้ว โปรดตรวจสอบคำตอบจากแนวตอบที่กำหนดไว้ท้ายหน่วยที่ 7 ในคู่มือการศึกษาเล่มนี้

ตอนที่ 7.5

ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 7.5 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 7.5.1 ธุรกิจไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์
- 7.5.2 การจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวคิด

1. รูปแบบธุรกิจไม้ยืนต้นมีรูปแบบการผลิตที่มีเจ้าของคนเดียว โดยแบ่งรูปแบบการผลิตออกเป็น 4 กลุ่ม คือ แบ่งตามลักษณะร้านค้า แบ่งตามลักษณะการขาย แบ่งตามลักษณะตลาด และแบ่งตามลักษณะการดำเนินธุรกิจ ในการดำเนินธุรกิจมีการนำการตลาดเชิงกลยุทธ์เข้ามาใช้ โดยให้ความสำคัญกับอุบายการเอาชนะคู่แข่งเป็นลำดับแรก
2. การจัดการการผลิตเป็นการผลิตไม้ยืนต้น 3 ชนิด คือ ประดู่กิ่งอ่อน พญาสัตบรรณ และนนทรี ลักษณะของไม้ยืนต้นที่ขายจะเป็นไม้หุ้มตุ่มที่ได้จากการชำตุ่ม

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 7.5 แล้ว สามารถ

1. อธิบายการจัดการธุรกิจไม้ยืนต้นได้
2. อธิบายการจัดการการผลิตไม้ยืนต้นได้

สาระสำคัญและกิจกรรมตอนที่ 7.5

ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์

สาระสำคัญ

ไม้ยืนต้น ที่ใช้ในการจัดภูมิทัศน์นิยมใช้เป็นไม้ประธานเพื่อให้เกิดจุดเด่น และจัดเป็นกลุ่มเพื่อสร้างระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม ถ้าแบ่งตามประเภทของความสูงแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม้ยืนต้นขนาดกลาง และไม้ยืนต้นขนาดเล็ก แต่ทั้งหมดจะมีการเจริญเติบโตโดยแตกลำต้นเดี่ยวขึ้นมาจากดิน

1. รูปแบบของธุรกิจ

1.1 แบ่งตามลักษณะร้านค้า เป็นร้านค้าขนาดใหญ่และเป็นร้านกลางแจ้งมีการจัดร้านอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน มีการออกแบบแผนผังของร้าน เพื่อการจัดตั้งต้นไม้และการใช้รถพาหนะลำเลียงขนส่ง

1.2 ลักษณะการขาย แบ่งได้เป็น การขายปลีก เป็นการขายปริมาณไม่มาก ส่วนใหญ่ถ้าไม้ยืนต้นขนาดใหญ่จะนิยมขายปลีกพร้อมส่ง หรืออาจมีการปลูกให้ปลูก ทั้งนี้เกี่ยวกับการตกลงระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ และการขายส่ง เป็นการขายปริมาณมาก นิยมมากสำหรับการจัดภูมิทัศน์ทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กซึ่งลักษณะการขายที่พบ คือ ขายพร้อมมีการลำเลียงขนส่งสินค้า ขายพร้อมการลำเลียงขนส่งและการปลูก และขายส่งพร้อมการลำเลียงขนส่ง การปลูก และการประกันความเสี่ยง วิธีเป็นวิธีได้รับความนิยมสูงสุด

1.3 ลักษณะของตลาด มีทั้งตลาดเคลื่อนที่และตลาดคงที่ ส่วนใหญ่เป็นตลาดคงที่ มีพื้นที่ของร้านธุรกิจชัดเจน มีที่ทำการแน่นอน เป็นตลาดค่อนข้างมีระบบ เพราะมีการลงทุนสูง ความเสี่ยงสูง ส่วนตลาดเคลื่อนที่พบมากที่สุดที่ตลาดนัด ไม้ดอกไม้ประดับที่สวนจตุจักร

1.4 ลักษณะการดำเนินธุรกิจ มีทั้งที่ทำเป็นกิจการโดยเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เป็นธุรกิจที่ใช้คนดำเนินงานมากแบ่งงานเป็นหลายฝ่ายและแต่ละฝ่ายทำงานประสานกัน

2. ตัวอย่างของธุรกิจไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์

2.1 ข้อมูลทั่วไป เจ้าของธุรกิจ สวนรังเงิน คือ คุณอาจันต์ เกิดพิพัฒน์ ทำธุรกิจแบบขายปลีกและขายส่งแบบบริการครบวงจร คือ ขายพร้อมส่ง ปลูก และประกันความเสียหายจากต้นไม้ตาย ดำเนินกิจการคนเดียวและเป็นเจ้าของกิจการ ลักษณะตลาดเป็นตลาดคงที่ พรรณไม้ยืนต้นที่จำหน่าย: มีความหลากหลายชนิด ได้แก่ พรรณไม้ยืนต้นที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดขึ้นตามหัวไร่ปลายนา และชาวบ้านปลูกในพื้นที่ เช่น อิน-จัน แคนา โมกมัน ติ้ว แต้ว มะขามป้อม ลั่นทม แฉ่ง พญาคุ้มเมือง แสงทอง พยุง ปีบ เป็นต้น และพรรณไม้ยืนต้นที่ได้มาจากแปลงผลิต เช่น พรรณไม้สกุลปาล์ม ราชพฤกษ์ พญาสัตบรรณ ตีนเป็ดน้ำ ปีบ จำปี จำปา ประดู่กิ่งอ่อน เป็นต้น

2.2 การจัดการธุรกิจ ผู้ประกอบการมีแนวคิดในการใช้การตลาดเชิงกลยุทธ์ทั้ง 3 ด้านมาเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินธุรกิจ และให้ความสำคัญแต่ละด้านเรียงตามลำดับ คือ ุบายการเอาชนะคู่แข่งทางการตลาด คุณค่าทางการตลาด และกลยุทธ์ทางการตลาด

3. การจัดการการผลิตไม้ยืนต้น

ไม้ยืนต้นในปัจจุบันสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเป็นอย่างดี เนื่องจากในปัจจุบันผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีความต้องการใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้นจึงทำให้มีการสั่งซื้อไม้ยืนต้นมาใช้ในการจัดภูมิทัศน์มากขึ้น

3.1 รูปแบบการผลิตทั่วไป เจ้าของกิจการโดยมีรูปแบบการผลิตของสวนจะเป็นการผลิตไม้ยืนต้นหลายชนิดซึ่งประกอบด้วย ประดู่กิ่งอ่อน พญาสัตบรรณ นนทรี และปาล์ม บนเนื้อที่ 67 ไร่ นอกจากผลิตในพื้นที่ของตัวเองแล้วยังให้ผู้อื่นตระเวนหาไม้ยืนต้นตามบ้านที่รูปทรงสวยงามมาให้กับสวน

3.2 วิธีการผลิต เป็นการผลิตในแปลงผลิต เมื่อต้นไม้โตสมบูรณ์จึงขุดขึ้นมาหุ้มตุ้ม จะเรียกว่าเป็นการผลิตแบบหุ้มตุ้มเพียงอย่างเดียวก็ได้

4. การเลือกพันธุ์ไม้ที่ผลิต ผู้ผลิตผลิตพันธุ์ไม้ที่ผลิตมีเพียง 3 ชนิด คือ ประดู่กิ่งอ่อน พญาสัตบรรณ และ นนทรี เป็นไม้ที่ได้รับความนิยมโดยเฉพาะหมู่บ้านจัดสรร

5. การขนส่งไม้จากแปลงปลูกมายังที่ร้านจำหน่าย

ไม้ที่ขุดเรียบร้อยแล้วให้ลำเลียงขึ้นรถ 6 ล้อ โดยมีวิธีการเรียงไม้โดยจัดเรียงไม้จากท้ายรถไปหน้ารถเพื่อการเรียงสะดวกและได้ปริมาณมาก

6. การดูแลต้นไม้เมื่อมาถึงร้านจำหน่ายต้นไม้

เมื่อต้นไม้ลำเลียงมาถึงที่ร้านแล้วต้องมีการลำเลียงต้นไม้ลงจากรถ สิ่งแรกที่ต้องเตรียม คือ เตรียมค้ำยันต้นไม้แต่ก่อนจะค้ำยันต้องมีการห่อตุ้มอีกครั้งหนึ่ง การหุ้มตุ้มมีการนำขุยมะพร้าวที่มีความชุ่มน้ำอัดเข้าไปในซาแลนให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางตุ้มมากกว่า 40 เซนติเมตร การค้ำยันให้มีความห่างของต้นแต่ละต้น 2-2.5 เมตร และมีการติดป้ายที่ระบุชื่อต้นไม้ วันที่นำต้นไม้เข้ามา และระบุขนาดของต้นไม้ ข้อมูลเกี่ยวกับต้นไม้ทั้งหมดควรเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกต่อการบริหารจัดการ

7. การกำหนดราคา

การกำหนดราคาของไม้ยืนต้นจะขึ้นอยู่กับขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นหากมีเส้นผ่านศูนย์กลางมากต้นไม้จะมีราคาสูง รูปทรงของต้นไม้ ขอบเขตของการบริการ

หลังจากอ่านสาระสำคัญของตอนที่ 7.5 นี้แล้ว โปรดศึกษารายละเอียดของเนื้อหาสาระในเอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 7 ตอนที่ 7.5 และประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนตามที่กำหนดไว้ท้ายเอกสารการสอนชุดวิชาแต่ละเรื่องในตอนี้ 7.5

กิจกรรมที่ 7.5.1

1. จงบอกแนวความคิดการนำการตลาดเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดการธุรกิจไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์มาพอสังเขป

2. การวางตำแหน่งสินค้าให้แตกต่างจากคู่แข่งมีข้อดีอย่างไร

กิจกรรมที่ 7.5.2

1. การดูแลรักษาไม้ยืนต้นสามารถทำได้อย่างไร

2. การขุดล้อมไม้ยืนต้นควรขุดให้ห่างจากโคนต้นเท่าใด และอุปกรณ์ที่ใช้ส่งผลอย่างไรต่อต้นไม้

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาของไม้ยืนต้นได้แก่อะไรบ้าง

แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 7

การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

ตอนที่ 7.1 สถานการณ์ธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวตอบกิจกรรม 7.1.1

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานภูมิทัศน์แบ่งได้เป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. การออกแบบ	2. การจัดสร้าง
3. การออกแบบ และจัดสร้าง	4. การดูแลรักษา
5. การผลิต และจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์	6. การทำแบบครบวงจร
7. การเป็นที่ปรึกษา	

แนวตอบกิจกรรม 7.1.2

ไม้ดอกไม้ประดับนำมาเป็นองค์ประกอบในการจัดภูมิทัศน์ทำให้เกิดรูปแบบของงานได้หลากหลาย ดังนี้

1. รูปแบบภูมิทัศน์ทั่วไป
 - 1.1 แบบประดิษฐ์หรือแบบรูปทรงเลขาคณิต
 - 1.2 แบบธรรมชาติ
2. รูปแบบภูมิทัศน์ลักษณะพิเศษตามมวลชนิดของไม้ดอกไม้ประดับ

2.1 สวนไม้ดอก	2.2 สวนทะเลทราย
2.3 สวนกุหลาบ	2.4 สวนป่าดิบชื้น
2.5 สวนสมุนไพร	2.6 สวนกระบองเพชร

แนวตอบกิจกรรม 7.1.3

1. รูปแบบธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับมี 5 รูปแบบ คือ

1) ผู้ประกอบการคนเดียว	2) ห้างหุ้นส่วน	3) บริษัท
4) รูปแบบสหกรณ์	5) การจัดหาหรือคนกลาง	
2. แนวคิดการบริหารจัดการที่นำมาใช้คือแนวคิดเกี่ยวกับ

1) การผลิต	2) ผลิตภัณฑ์ใหม่	3) การขาย	4) การตลาด
5) การตลาดเพื่อสังคม	6) การจัดร้าน	7) ส่วนผสมตลาด	

ตอนที่ 7.2 ลักษณะทั่วไปของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวตอบกิจกรรม 7.2.1

ไม้คลุมดินแบ่งตามสิ่งแวดล้อมการเจริญเติบโตได้ 6 ประเภท คือ

1. ไม้คลุมดินที่ปลูกในที่ร่มจัด	2. ไม้คลุมดินที่ปลูกในที่ดินไม่ตี
3. ไม้คลุมดินที่ปลูกในพื้นที่ร้อนและแห้งแล้ง	4. ไม้คลุมดินที่ปลูกในพื้นที่ลาด
5. ไม้คลุมดินที่มีรากแน่น	6. ไม้คลุมดินที่ปลูกตามผนัง

แนวตอบกิจกรรม 7.2.2

1. ไม้พุ่มสูง มีความสูงระหว่าง 3-4.5 เมตร
2. ไม้พุ่มกลาง มีความสูงระหว่าง 1-2 เมตร
3. ไม้พุ่มเตี้ย มีความสูงอยู่ระหว่าง 0.30-1 เมตร

แนวตอบกิจกรรม 7.2.3

โครงสร้างของไม้ยืนต้น ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่

1. กิ่งยอด คือ กิ่งที่อยู่บนสุด เป็นกิ่งที่ให้ความรู้สึกสง่างาม ไม่ควรตัดแต่งเพราะจะทำให้ต้นไม้มีรูปร่างเปลี่ยนไป
2. ลำต้น ทำหน้าที่ชูกิ่งก้าน ใบ ของต้นพืช เป็นทางผ่านของน้ำ แร่ธาตุและอาหาร
3. กิ่งข้าง ทำให้เกิดทรงพุ่มของไม้ยืนต้น
4. กิ่งกระโดงที่แตกจากกิ่งข้าง คือ กิ่งที่แตกออกจากโคนของกิ่งข้างทำมุมกับกิ่งข้างเกือบ ควรตัดออก

เนื่องจากทำให้โครงสร้างภายในของต้นไม้ไม่สวยงาม

แนวตอบกิจกรรมที่ 7.2.4

1. แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัด
3. แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษา

ตอนที่ 7.3 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้คลุมดินเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวตอบกิจกรรมที่ 7.3.1

1. ไม้คลุมดินประเภทไม้ดอกเพื่อการจัดภูมิทัศน์ ได้แก่ กระจุกทองเลื้อย บุษบาฮาวาย พรหมกำมะหยี่ ผกากรองเลื้อย แพร่เชียงไฮ้ ฟ้าประติษฐ์ เข็มพิษณุโลก และพลับพลึงหนู เป็นต้น
2. การจัดการตลาดเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญเรียงลำดับ ดังนี้
 - 2.2 กลยุทธ์ทางการตลาด โดยเฉพาะการวางตำแหน่งสินค้าให้อยู่ในใจลูกค้าให้อยู่ในตำแหน่งที่สะดุดตา
 - 2.3 อุบายการเอาชนะคู่แข่งทางการตลาดโดยเฉพาะการใช้ส่วนผสมทางการตลาด
 - 2.4 คุณค่าทางการตลาดเน้นการให้บริการลูกค้า เชื่อใจลูกค้า

แนวตอบกิจกรรมที่ 7.3.2

1. เพื่อป้องกันโรคและแมลงที่มากับดินจะสร้างความเสียหายให้กับต้นแม่พันธุ์
2. การเตรียมไม้ออกสู่ตลาดต้องมีการจัดไม้เป็นแปลงว่าจะนำแปลงใดออกขายก่อนขาย 2-3 วัน จะคัดเลือกไม้ที่มีทรงพุ่มสวย ดอกตูม ไม่มีโรค และไม่เลือกไม้จากแปลงที่มีการระบาดของโรค
3. เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดราคาสินค้า คือ ขนาดของกระถาง หรือถุงพลาสติกดำ ปริมาณการสั่งซื้อของลูกค้า ความยากง่ายในการขยายพันธุ์ ราคาแม่พันธุ์ และการลงทุน ในกรณีที่เป็นไม้คลุมดินที่มีหัวจะดูจำนวนหัวต่อกระถาง และความสมบูรณ์ของต้น

ตอนที่ 7.4 ธุรกิจและการจัดการการผลิตไม้พุ่มเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวตอบกิจกรรมที่ 7.4.1

มีการประยุกต์การตลาดเชิงกลยุทธ์มาใช้ มีการเน้นคุณค่าการตลาดในประเด็นการบริการลูกค้า และประเด็นอุบายเอาชนะคู่แข่งทางการตลาดโดยเฉพาะการวางตำแหน่งสินค้าให้แตกต่างจากคู่แข่งและเพื่อการขายสินค้าให้อยู่ในตลาดได้ระยะยาว

แนวตอบกิจกรรมที่ 7.4.2

1. ใช้สาร B1 ผสมกับน้ำราดที่โคนต้นและให้น้ำ 4 วันครั้ง
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดราคาของต้นไม้ คือ

1) อายุของต้น	2) ขนาดของต้น
3) จำนวนต้นที่ขาย	4) พันธุ์พืช
5) รูปแบบของต้นไม้	6) ต้นทุนในการผลิต

ตอนที่ 7.5 ธุรกิจและจัดการการผลิตไม้ยืนต้นเพื่อการจัดภูมิทัศน์

แนวตอบกิจกรรม 7.5.1

1. การตลาดกลยุทธ์ที่นำมาใช้เพื่อเป็นแนวคิดและให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การนำเอาอุบายชนะคู่แข่งทางการตลาดมาใช้โดยเฉพาะเรื่องการวางตำแหน่งสินค้าให้แตกต่างจากคู่แข่ง
2. การวางสินค้าให้แตกต่าง เกิดข้อดีดังนี้

2.1 ความสำคัญ	2.2 ความโดดเด่น	2.3 ความเหนือกว่า
2.4 การเริ่มก่อน	2.5 ความสามารถจ่ายได้	2.6 ความมีกำไร

แนวตอบกิจกรรมที่ 7.5.2

1. การดูแลรักษาไม้ยืนต้นสามารถทำได้โดยต้นไม้ปลูกใหม่ต้องมีการให้น้ำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ฤดูหนาว นอกจากนี้ยังมีการใส่ปุ๋ย และถางหญ้า เมื่ออายุ 1 ปี จะทำโคน ปีที่ 2 จะตัดยอดที่ระดับ 2 เมตร วัดจากระดับพื้นดินเพื่อให้ลำต้นของต้นไม้ใหญ่ขึ้น เมื่ออายุ 5 ปี ตัดยอดอีกครั้งที่ระดับ 3 เมตร วัดจากระดับพื้นดิน เมื่ออายุ 6-7 ปีจึงเริ่มออกขาย

2. การขุดครุขุดต้นที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3 นิ้ว การขุดให้ห่างจากโคนต้น 20 เซนติเมตร หากเครื่องมือที่นำมาใช้ขุดไม่คมจะทำให้ผลจากการตัดชำส่งผลให้ต้นไม้เจริญเติบโตช้า หรืออาจติดโรคที่มากับพื้นดินได้

1. 3. การกำหนดราคาของไม้ยืนต้นจะขึ้นอยู่กับขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลางลำต้น รูปทรงของต้นไม้ และขอบเขตของการบริการ วิชาชีพที่สาขาหนึ่งในการออกแบบสิ่งแวดล้อมภายนอกคือวิชาชีพใด

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียน หน่วยที่ 7

เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง“การจัดการการผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการจัดภูมิทัศน์” ให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. วิชาชีพที่สาขาหนึ่งในการออกแบบสิ่งแวดล้อมภายนอกคือวิชาชีพใด
 - ก. สถาปนิก
 - ข. นักจัดสวน
 - ค. นักภูมิสถาปนิก
 - ง. มัณฑนากร
 - จ. ช่างสวน
2. การจัดภูมิทัศน์ในยุคใหม่เน้นในเรื่องใด
 - ก. ความเป็นธรรมชาติ
 - ข. ความแข็งแรงของโครงสร้าง
 - ค. การใช้ไม้ดอกจำนวนมาก
 - ง. เน้นรูปทรงต้นไม้
 - จ. การนำพรรณไม้มาเป็นรั้ว
3. ข้อใดไม่ใช่ความสัมพันธ์ของงานภูมิทัศน์ต่อการปรับสมดุลระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม
 - ก. การถ่ายทอดพลังงาน
 - ข. ลดมลพิษทางเสียง
 - ค. รักษาพันธุกรรมพืช
 - ง. ให้ร่มเงาแก่ต้นหญ้า
 - จ. ช่วยหมุนเวียนธาตุอาหาร
4. ไม้คลุมดินมีความสูงเท่าใด
 - ก. 0.10-0.50 เมตร
 - ข. 0.15-0.30 เมตร
 - ค. 0.15-0.40 เมตร
 - ง. 0.15-1.00 เมตร
 - จ. 0.15-1.50 เมตร
5. ไม้ยืนต้นชนิดใดที่มีรูปทรงเป็นรูปทรงกระบอก
 - ก. จามจุรี
 - ข. ประดู่
 - ค. แปรงลำงหวด

- ง. ไทร
- จ. สนประดิพัทธ์
6. ไม้ยืนต้นที่นำมาใช้ปลูกเพื่อป้องกันลมควรมีลักษณะอย่างไร
- ก. ทรงพุ่มแผ่กว้าง
- ข. ทรงพุ่มแคบสูง
- ค. ไม่เป็นไม้ผลัดใบ
- ง. มีใบดกหนาที่ใบ
- จ. เจริญเติบโตเร็ว
7. กลุ่มลูกค้าของเจ้าของกิจการไม้คลุมดินส่วนใหญ่คือใคร
- ก. ชาวสวน
- ข. บุคคลทั่วไป
- ค. นักจัดภูมิทัศน์
- ง. ผู้ที่ต้องการปลูกต้นไม้เป็นงานอดิเรก
- จ. ถูกทุกข้อ
8. เจ้าของกิจการไทรพุ่มให้สารใดในการทำให้เกิดราก
- ก. ไซสสาร B1 ราวที่โคนต้น
- ข. ไซสสาร NAA ราวที่โคนต้น
- ค. ไซสสาร B1 ผสมกับน้ำราวที่โคนต้น
- ง. ไซสสาร NAA ผสมกับน้ำราวที่โคนต้น
- จ. ไซสสาร IAA ผสมกับน้ำราวที่โคนต้น
9. เจ้าของกิจการไม้ยืนต้นมีการจำลองการจัดสวนด้วยไม้ยืนต้นภายในร้านเพื่ออะไร
- ก. เพื่อให้ลูกค้ามองเห็นภาพและนำไปประยุกต์
- ข. เพื่อให้เป็นร่มเงาให้กับลูกค้า
- ค. เพื่อใช้เป็นมุมพักผ่อนสำหรับลูกค้า
- ง. เพื่อให้ร้านมีความสวยงาม
- จ. เพื่อเตรียมขยายกิจการร้านกาแฟ
10. เพราะเหตุใดอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการขุดไม้ยืนต้นจึงต้องมีความคมมาก
- ก. เพื่อให้สามารถตัดรากที่มีขนาดใหญ่ได้
- ข. เพื่อให้สามารถตัดรากที่มีความเหนียวได้
- ค. เพื่อไม่ให้รากได้รับความเสียหายและเหี่ยวเร็ว
- ง. เพื่อให้แผลที่ตัดไม่ซ้ำ
- จ. เพื่อความรวดเร็วในการทำงาน

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 7

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. จ	1. ค
2. ก	2. ข
3. ค	3. ง
4. ข	4. ข
5. จ	5. จ
6. ค	6. ข
7. ค	7. ค
8. ก	8. ค
9. ง	9. ก
10. ก	10. ง

บรรณานุกรม

- เดชา บุญค้ำ. (2538). การปฏิวัติวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม. ครั้งที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- วชิรพงศ์ หวลบุตตา (2542) ไม้ต้นประดับ. กรุงเทพมหานคร. บ้านและสวน.
- ประชิด วามานนท์. (2546). หน่วยที่ 12 วัสดุและอุปกรณ์สำหรับงานภูมิทัศน์ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตและการจัดการพืชสวนประดับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สัจจา บรรจงศิริ และดิเรก ทองอร่าม. (2546). พืชสวนประดับกับสิ่งแวดล้อม เอกสารการสอนชุดวิชา การผลิตและการจัดการพืชสวนประดับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมจิต โยธะคง (2541). การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์รวมสาส์น.
- _____ (2546). วัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์รวมสาส์น.
- เอี่ยมพร วิสมหมาย, ศศิยา ศิริพานิช, อลิศรา มีนะกนิษฐ์ และณัฐ พิษกรรม. (2551). พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม 1 พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เอช เอ็น กรู๊ป จำกัด.
- โอฬาร พิทักษ์. (2546). การบริหารธุรกิจพืชสวนประดับ เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตและการจัดการพืชสวนประดับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Better Homes and Gardens. (1993) Tree Des Moines; Iowa: Meredith Corperation,
- _____ (1993). Shurbs. Des Moines; Iowa: Meredith Corperation.
- Davidson H. (1994). Nursery Management. New jersey: Prentice Hall Inc.
- Hessayon D.G. (1993). The Tree & Shrub London: Transworld Publishers Ltd
- _____ (1993). The Bedding Plant Expert. London: Transworld Publishers Ltd.
- _____ (1994). The Flowering Shrub Expert. London: Transworld Publishers Ltd.
- Ingel, Jack E. (1987) Landscaping New York: Delman Publishers Inc.
- Motlock, John L. (1990). Introduction to Landscape Design. New York: Van Nortrand Reinhold.
- Norman K. Booth (1990). Basic Elements of Landscape Architectural Design.
- Ormsbee John Simonds. (1983). Landscape Architecture. New York Mcgraw Hill Book Companie.
- Robert E Attention. (1970). The Complete Book of Groundcover New York: David Mckay Companie
- Sumset Book. Lawns and Ground Cover. (1991). California: Sumset Plublishing Corporation.
- _____ (1975). Garden Tree California: Sumset Plublishing Corporation.
- _____ (1991). Ground Cover California: Sumset Plublishing Corporation.
- Walters M. (1993). Ecology and Plant Life. New York Merlion Pulishing Ltd.